

Nordea



Rapport om solvens og finansiell stilling 2023

Nordea Liv Forsikring AS

Innhold

Sammendrag	3	D Verdenssettelse for solvensformål	20
A Virksomhet og resultat	4	D1 Eiendeler	21
A1 Virksomhet	6	D2 Forsikringstekniske avsetninger	21
A2 Forsikringsresultat	7	D3 Andre forpliktelser	23
A3 Investeringsresultat	7	D4 Alternative verdsettelsesmetoder	23
A4 Resultat, øvrig virksomhet	7	D5 Andre opplysninger	23
A5 Andre opplysninger	7	E Kapitalforvaltning	24
B System for risikostyring og internkontroll	8	E1 Ansvarlig kapital	25
B1 Generell informasjon om system for risikostyring og internkontroll	9	E2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	26
B2 Krav til egnethet	10	E3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	26
B3 Risikostyringssystem, herunder egenvurdering av risiko og solvens	10	E4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	26
B4 Internkontrollsystem	12	E5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	26
B5 Internrevisjonsfunksjonen	13	E6 Andre opplysninger	26
B6 Aktuarfunksjonen	13	Vedlegg	27
B7 Utkontraktering	13	Vedlegg 1: Juridisk struktur av Nordea Life & Pensions	28
B8 Andre opplysninger	13	Vedlegg 2: Kvantitative rapporteringsmaler	29
C Risikoprofil	14		
C1 Forsikringsrisiko	15		
C2 Markedsrisiko	16		
C3 Kredittrisiko	18		
C4 Likviditetsrisiko	18		
C5 Operasjonell risiko	18		
C6 Andre vesentlige risikoer	19		
C7 Andre opplysninger	19		

Sammendrag

I overensstemmelse med Solvens II-forskriftene offentliggjør Nordea Liv Forsikring AS (Nordea Liv, selskapet) denne Rapport om Solvens og Finansiell Stilling. Hensikten med rapporten er å gi informasjon til kunder og andre interessenter som legger til rette for sammenlikning og åpenhet om selskapets virksomhet, resultater, risikoprofil, risikostyring og solvenskapitaldekning.

Strukturen i rapporten følger den som angis i vedlegg XX i den delegerte forordningen (EU) 2015/35 om Solvens II. Rapporten er godkjent av styret i Nordea Liv.

Nordea Liv er et 100 prosent eiet datterselskap av Nordea Life Holding AB og en del av Nordea – et ledende Nordisk finanskonsern. Nordea Liv er det tredje største private livsforsikringsselskapet i Norge og tilbyr privat tjenestepensjon, livsforsikring og individuell pensjonssparing. Nordea Liv forvalter pensjon på vegne av ca. 28.500 bedrifter og omtrent 1.000.000 privatpersoner.

Nordea Liv oppnådde et resultat før skatt på 1.235 millioner kroner i 2023. Samlet forvaltningskapital og brutto premier utgjorde henholdsvis 214 milliarder kroner og 30,6 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Forvaltningskapitalen steg med 15 prosent i 2023, drevet av salg og markedsavkastning innen produkter med investeringsvalg. Premieinntektene økte 36 prosent i samme periode og 99 prosent av premieinntektene for 2023 stammer fra produkter med investeringsvalg og risikoprodukter.

Nordea Livs system for risikostyring og internkontroll er basert på det overordnede rammeverket for risikostyring og internkontroll i Nordea konsernet, samt egne styringsdokumenter som dekker liv- og pensjonsvirksomheten. Rammeverket består av retningslinjer og rutiner designet for å sikre tilstrekkelig og rettidig identifisering, vurdering og håndtering av risiko selskapet er eller kan bli eksponert for. Hovedprin-

sippet for internkontrollen er en modell basert på tre forsvarslinjer, hvor det skilles mellom utøvende, overvåkende og kontrollerende enheter.

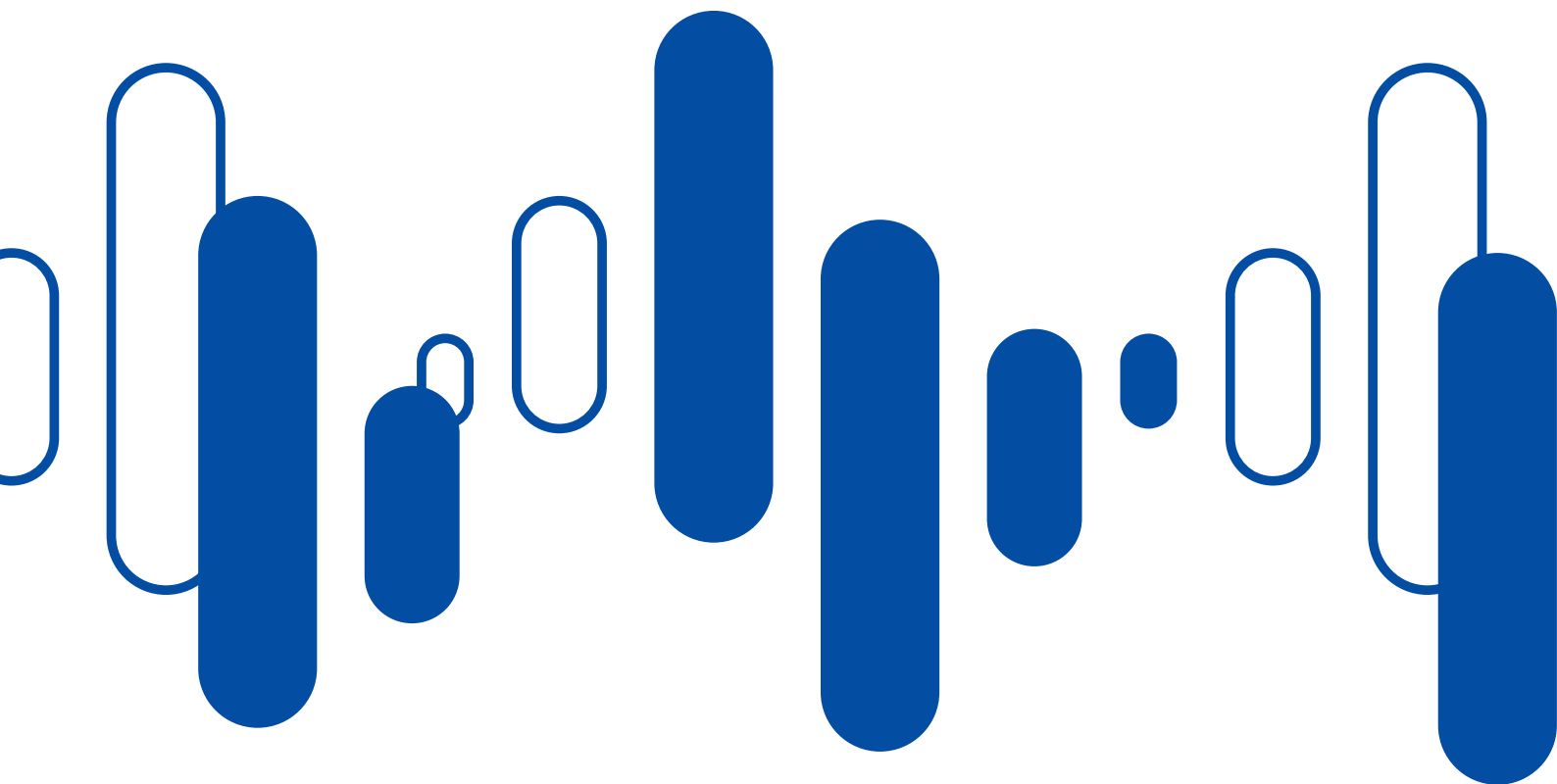
Nordea Liv eksponeres for forskjellige former for risiko i sin virksomhet, hvor de to største risikoene er markedsrisiko og forsikringsrisiko. Markedsrisikoen stammer hovedsakelig fra tradisjonelle produkter hvor Nordea Liv garanterer for en årlig minimumsavkastning, disse produktene bidrar også til forsikringsrisiko ettersom Nordea Liv for en stor andel av produktene garanterer livsvarige pensjonsutbetalinger. Andre relevante risikoer inkluderer kredittrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, modellrisiko, bærekraftsrisiko og forretningsrisiko.

Som forsikringsselskap er Nordea Liv underlagt Solvens II regelverket. formålet med regelverket er å sikre at selskapene med stor sikkerhet kan dekke forsikringskrav og pensjonsutbetalinger. For å ivareta forsikringstakernes interesser er selskapene pålagt å ha tilstrekkelig solvenskapital til å dekke et risikobasert solvenskapitalkrav. Nordea Liv beregner solvenskapitaldekningen ved hjelp av standardmetoden slik den er definert i regelverket, og benytter seg av volatilitetsjustering, samt overgangsbestemmelser for forsikringstekniske avsetninger.

Nordea Liv hadde en solvenskapitaldekning på 219 prosent ved utgangen av 2023, godt over kravet i regelverket om en dekning på 100 prosent, og er godt rustet til å oppfylle sine forpliktelser overfor kundene. Nordea Livs interne målsetning er at solvenskapitaldekningen skal være over 150 prosent.

Som en del av risikostyringen i Nordea Liv gjennomføres diverse stress- og scenariotester. Testene og analysene viser at Nordea Liv er godt kapitalisert og er motstandsdyktig selv ovenfor mer alvorlige scenarier.

A Virksomhet og resultat



A Virksomhet og resultat

Nordea Liv er det tredje største selskapet i det private livs- og pensjonsforsikringsmarkedet i Norge. Selskapet tilbyr tjenstepensjon, livsforsikring og spareprodukter, og forvalter i overkant av 214 milliarder kroner for omtrent 28.500 bedrifter og i underkant av 1.000.000 poliseholdere. Nordea Liv sin visjon er: **Vi sikrer finansiell trygghet gjennom livet.**

Visjonen er selskapets overordnede ledestjerne, setter kursen for alt virksomheten foretar seg og inspirer ansatte til å fokusere på kundene og deres behov til enhver tid. Nordea Liv skal være en sterk bidragsyter og en hjelpende hånd for kundene ved å gjøre sparing og forsikring relevant, trygt og enkelt.

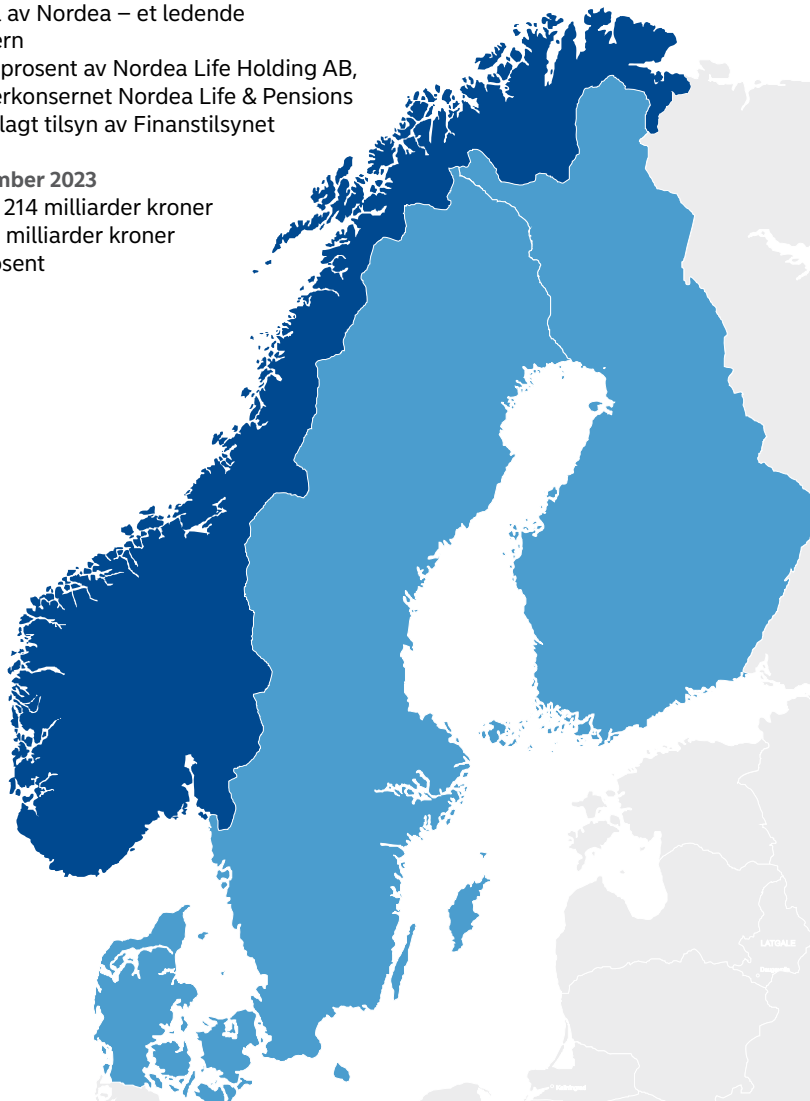
Figur A1 Nordea Liv – en del av Nordea

Nordea Liv

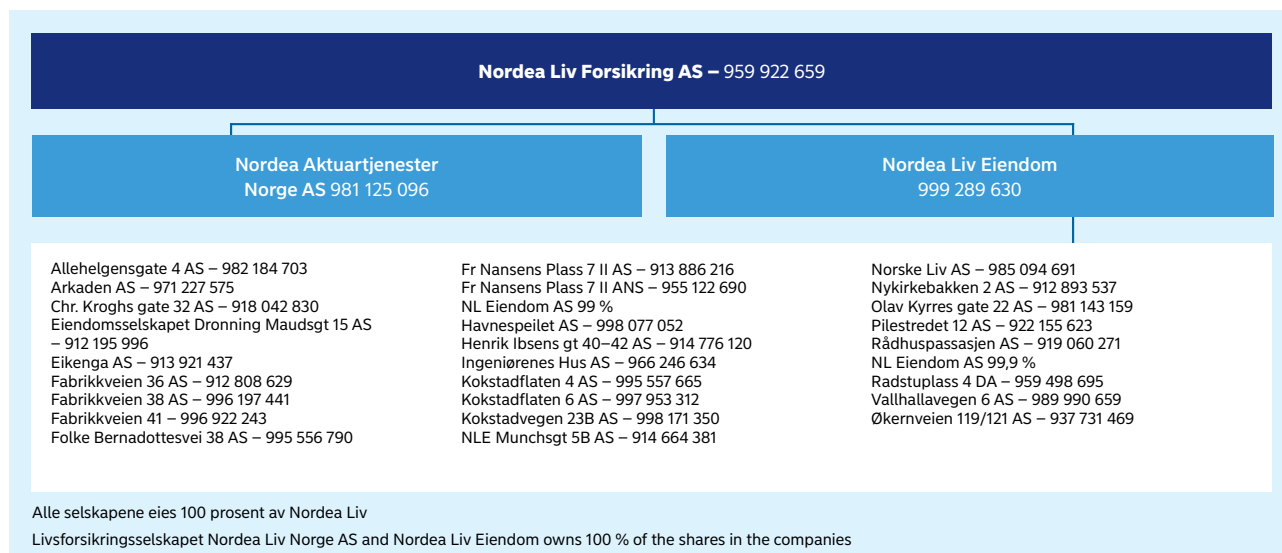
- Nordea Liv er en del av Nordea – et ledende Nordisk finanskonsern
- Nordea Liv eies 100 prosent av Nordea Life Holding AB, morselskapet i underkonsernet Nordea Life & Pensions
- Nordea Liv er underlagt tilsyn av Finanstilsynet

Nordea Liv pr 31. desember 2023

- Forvaltningskapital: 214 milliarder kroner
- Brutto premier: 30,6 milliarder kroner
- Solvensgrad 219 prosent
- Antall årsverk: 210



Figur A1.1 Nordea Livs juridiske struktur



A1 Virksomhet

Nordea Liv er et aksjeselskap hjemmehørende i Norge. Selskapet har konsesjon til å drive livsforsikringsvirksomhet og er underlagt den norske tilsynsmyndigheten Finanstilsynet¹. PriceWaterhouseCoopers AS² er ekstern revisor, med Marius Kaland Olsen som ansvarlig revisor.

Nordea Liv er et heleid datterselskap av Nordea Life Holding AB (NLH AB) og en del av konsernet Nordea Life & Pensions (NLP). NLH AB er et heleid datterselskap av Nordea Bank Abp, som er morselskapet i Nordea-konsernet. NLH AB er hjemmehørende i Sverige og underlagt den svenske tilsynsmyndigheten Finansinspektionen³. Den juridiske strukturen til NLH AB er redegjort for i vedlegg 1. Konsernet NLP er underlagt gruppets tilsyn av et tilsynskollegium bestående av medlemmer fra norske, svenske, danske og finske tilsynsmyndigheter.

Nordea Liv tilbyr tjenestepensjon og forsikringsrelaterte spareprodukter samt livsforsikringsprodukter til bedrifter og privatpersoner i det norske markedet. Produktene distribueres gjennom Nordea konsernets salgskanaler, Tryg Forsikring, If Forsikring, eierbanker til Frende Forsikring, og Lokalbank.

Forvaltningskapitalen var 214 milliarder kroner per 31. desember 2023, en økning på 15,4 prosent sammenliknet med 31. desember 2022. De samlede premieinntektene inkludert overførte reserver for 2023 ble 30,6 milliarder kroner, en økning på 35,7 prosent sammenliknet med 2022. Økningen skyldes blant annet tilflytting av If porteføljen som en del av den inngåtte distribusjonsavtale.

Selskapet oppnådde i 2023 et resultat til eier før skatt på 1.235 millioner kroner, en økning på 36,5 prosent sammenliknet med 2022. Økningen er drevet av økt renteavkastning i selskapsporteføljen, samt høyere bidrag fra finansavkastning i porteføljen med investeringsvalg.

Tabell A1.1 Finansielle nøkkeltall

NOK tusen	31-Dec-23	31-Dec-22	Utvikling
Forvaltningskapital	214 001 801	185 520 189	15,4 %
Samlede bruttopremier	30 576 691	22 525 878	35,7 %
Garanterte produkter	378 837	386 652	-2,0 %
Produkter med investeringsvalg	28 820 677	20 898 199	37,9 %
Dødsrisikoforsikring	435 731	418 867	4,0 %
Uføreforsikring	772 363	661 901	16,7 %
Skadeforsikring	169 084	160 258	5,5 %
Driftsresultat	1 234 773	904 776	36,5 %

Selskapets virksomhet kan deles i to ulike områder; vekstportefølje og garantiportefølje. Vekstporteføljen består av produkter med investeringsvalg og livsforsikringsprodukter, dette er produkter som selges aktivt i markedet og stod for 99 prosent av totale premieinntekter i 2023.

Garantiporteføljen består av produkter hvor kundene har en avkastningsgaranti, dette er produkter med at passivt tilnærming til salg. 1 prosent av premieinntektene for 2023 kom fra garanterte produktene og skyldes at forsikringstaker har rett til å opprettholde innbetalinger på eksisterende kontrakter.

A2 Forsikringsresultat

Forsikringsresultatet er summen av ordinært risiko- og administrasjonsresultat. Samlet forsikringsresultat for 2023 er 993 millioner kroner, en økning fra 920 millioner kroner i 2022.

Garanterte produkter bestående av kollektiv tjenestepensjon og individuelle pensjonsprodukter med garanterte ytelser og overskuddsdeling bidro med et overskudd på 180 millioner kroner i 2023, en reduksjon på 44 millioner kroner fra 2022. Opplevelsesresultatet bidrar til at resultatet for fripoliser er redusert med ca. 31 millioner kroner. Resultatet for individuell kapital- og renteforsikring ble også noe redusert.

Produkter med investeringsvalg består av kollektiv tjenestepensjon og individuelle pensjonsprodukter uten garantert avkastning eller ytelser. Segmentet bidro med 467 millioner kroner til forsikringsresultatet for 2023, som er en forbedring fra 428 millioner kroner i 2022. Bedringen skyldes i hovedsak vekst innenfor innskuddspensjon og pensjonskapitalbevis.

1) Finanstilsynet, Postboks 1187 Sentrum, 01047 Oslo, Norge. Besøksadresse: Revierstredet 3, 0151 Oslo. E-post: post@finansstilsynet.no. Telefon: +47 22 93 98 00, Faks: +47 22 63 02 26.

2) PriceWaterhouseCoopers AS, Postboks 3984 Sandviken, 5835 Bergen. Besøksadresse: Sandviksbodene 2A, 5035 Bergen. Telefon: +47 02316.

3) Finansinspektionen, Postboks 7821, SE-103 97 Stockholm, Sverige, Besøksadresse: Brunnsgatan 3, Stockholm, E-post: finansinspektionen@fi.se or firstname.lastname@fi.se. Telefon: +46 8 408 980 00 (sentralbord), Faks: +46 8 24 13 35.

Tabell A2.1 Resultat forsikring

2023, NOK tusen	Garanterte produkter	Produkter med investeringsvalg	Dødsrisiko-forsikring	Uføreforsikring	Skadeforsikring	Sum
Risiko og administrasjonspremie	34 575	865 381	444 961	797 966	253 243	2 396 126
Erstatninger	-258 593	1 637	113 584	530 550	82 759	469 937
Kostnader	111 969	397 042	99 753	208 719	47 241	864 724
Resultat reassuranse	998	0	6 948	15 895	44 156	67 997
Forsikringsresultat	180 201	466 702	224 677	42 802	79 086	993 468

2022, NOK tusen	Garanterte produkter	Produkter med investeringsvalg	Dødsrisiko-forsikring	Uføreforsikring	Skadeforsikring	Sum
Risiko og administrasjonspremie	53 152	769 857	428 009	670 201	235 668	2 156 887
Erstatninger	-274 663	927	109 291	501 894	72 742	410 191
Kostnader	101 908	340 578	92 647	195 233	41 075	771 441
Resultat reassuranse	1 543	0	7 915	1 930	43 511	54 899
Forsikringsresultat	224 363	428 352	218 156	-28 856	78 340	920 355

Dødsrisikoforsikring består av individuelle forsikringer mot død. Forsikringsresultatet for 2023 var 225 millioner kroner, som utgjør en liten forbedring fra 2022.

Uføreforsikring bestående av kollektive og individuelle forsikringer mot uførhet bidro med et overskudd på 43 millioner kroner i 2023, en forbedring sammenlignet med underskudd på -29 millioner kroner i 2022. Primært skyldes dette økte premieinntekter innenfor kollektiv innskuddspensjon. For individuelle uføreforsikringer er forsikringsresultatet svakt forbedret med en økning på omtrent 5 millioner kroner fra 2022 til 2023.

Skadeforsikring består av individuelle forsikringer mot alvorlig sykdom. Forsikringsresultatet for 2023 ble 7*9 millioner kroner, som er tilnærmet uendret fra 78 millioner kroner i 2022.

A3 Investeringsresultat

Netto avkastning fra alle investeringer i Nordea Liv utgjorde 18,6 milliarder kroner i 2023, en sterk forbedring sammenlignet med 2022. Investeringsresultatet ble til stor del drevet av utviklingen i aksjemarkedene, hvor Oslo Børs og verdensindeksen viste negativt avkastning på henholdsvis 11 og 22 prosent i løpet av 2023.

Alle investeringsprofiler leverte positiv avkastning i 2023. Generelt leverte profilene med høy aksjeandel høyere avkastning enn de med lavere aksjeandel. Indeksforvaltning leverte relativt best avkastning av investeringsprofilene Nordea Liv tilbyr til kunder med innskuddspensjon. Indeksforvaltning 80 oppnådde en avkastning på 22,6 prosent, Indeksforvaltning 80 Valutasikret 18,9 prosent, Aktiva Bedrift 80 leverte 14,4 prosent og Bærekraft 80 Valutasikret 14,1 prosent i 2023.

Kollektivporteføljen leverte en verdijustert avkastning på 2,5 prosent, Avkastning på obligasjoner til amortisert kost og aksjer bidro positivt, eiendom negativt.

Tabell A3.1 Investeringsresultat

NOK million	2023	2022
Aksjer og andeler	19 790	-11 605
- Utbytte	22	28
- Realisert gevinst/tap	4 277	4 414
- Urealisert gevinst/tap	15 491	-16 047
Obligasjoner til virkelig verdi	140	261
- Renteinntekter	167	290
- Realisert gevinst/tap	-185	46
- Urealisert gevinst/tap	158	-75
Obligasjonertil amortisert kost	1 347	1 125
- Renteinntekter	1 458	1 125
- Realisert gevinst/tap	-111	
Derivater	-1 754	-2 167
- Renteinntekter	0	-
- Realisert gevinst/tap	-1 742	-2 246
- Urealisert gevinst/tap	-12	79
Inntekter fra investering i datterselskap	-959	-283
Andre inntekter/kostnader	71	8
Sum investeringsresultat	18 635	-12 661

Nordea Liv har ikke ført investeringsinntekter eller -kostnader direkte mot egenkapitalen.

Nordea Liv investerer ikke direkte i verdipapiriserte strukturer, kun gjennom fondsforvaltere. Per utgangen av 2023 har Nordea Liv eksponering mot et investeringsfond som investerer i verdipapiriseringer, fondet tilfredsstiller kravene i Solvens II-direktivet knyttet til långivers egenrisiko i fondet.

A4 Resultat øvrig virksomhet

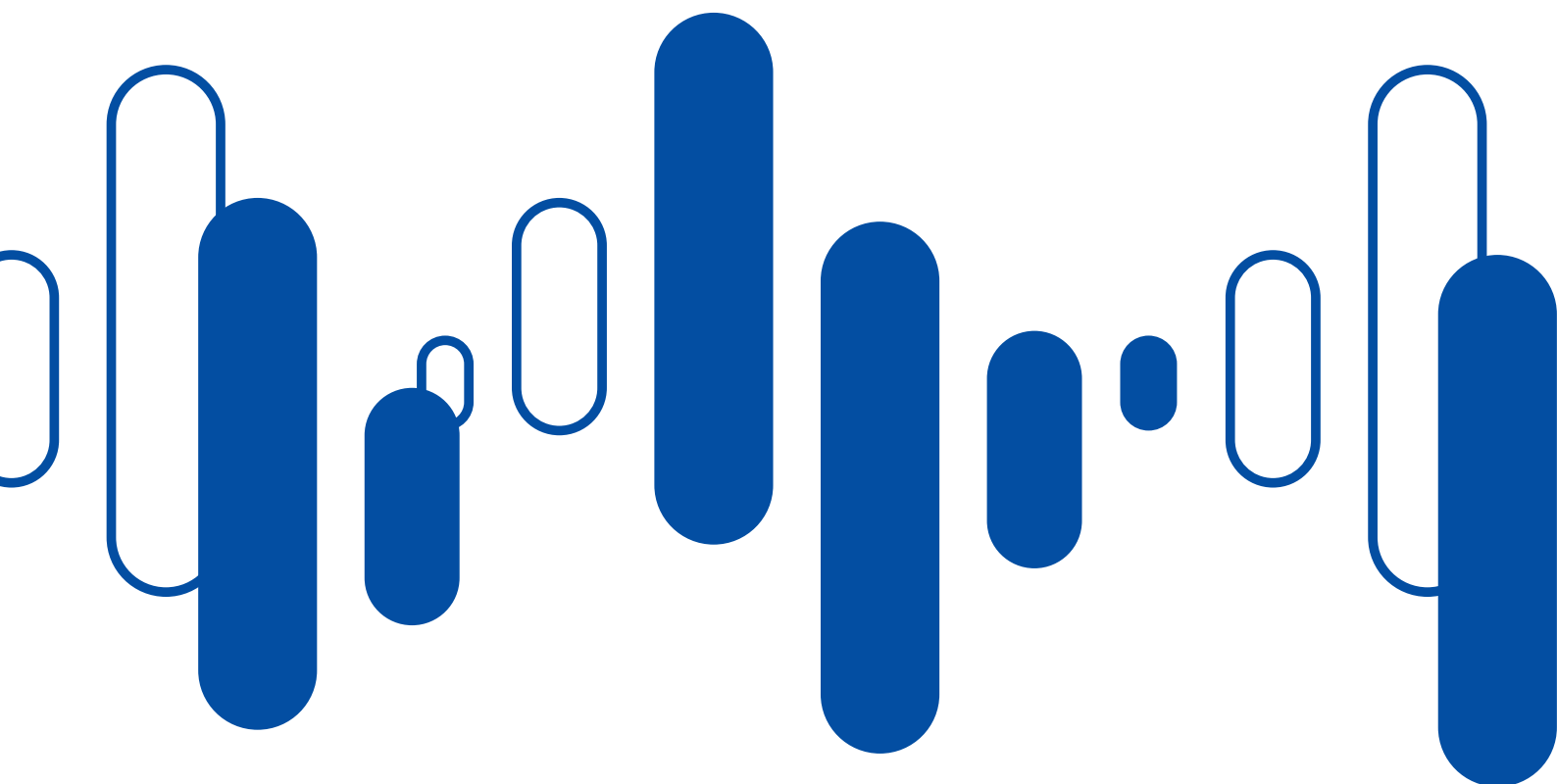
Andre vesentlige inntekter omfatter distribusjonsgodtgjørelse på 245 millioner kroner for 2023, mot 222 millioner kroner for 2022.

Andre vesentlige kostnader omfatter salgs- og portefølje-provisjoner på 284 millioner kroner for 2023, mot 264 millioner kroner for 2022. Det betales også et forvaltningshonorar som i 2023 beløp seg til 101 millioner kroner, mot 100 millioner kroner i 2022.

A5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

B System for risikostyring og internkontroll



B System for risikostyring og internkontroll

B1 Generell informasjon om system for risikostyring og internkontroll

Overordnet system for risikostyring og internkontroll i Nordea Liv

Nordea Liv har vedtatt egne instruks for risikostyring og internkontroll. Styrende dokumenter fra Nordea Gruppen godkjennes og implementeres i den utstrekning de passer for vår type virksomhet. Nordea Liv utarbeider i tillegg forsikringsspesifikke styrende dokumenter, herunder et rammeverk for risikoappetitt og egne retningslinjer og rutiner. Så langt de passer er disse utarbeidet i fellesskap med NLP Gruppen.

Nordeas system for risikostyring og internkontroll bygger på en modell med tre forsvarslinjer. Styrende organer og kontrollfunksjoner er illustrert i figur B1.1.

Figur B1.1 Styrende organer i Nordea Liv

Styret

Styret i Nordea Liv har det overordnede ansvaret for selskapets forretningsvirksomhet. Styret skal sikre at selskapets organisering er transparent og forsvarlig, med klar fordeling av funksjoner og ansvarsområder. Styret er ansvarlig for at selskapet har etablert en robust og helhetlig virksomhetsstyring, og effektive systemer for risikostyring og internkontroll. Videre skal styret påse at regnskapsføring, kapitalforvaltning og selskapets finansielle stilling er gjenstand for betryggende kontroll, herunder at selskapet drives i samsvar med lover og forskrifter.

Styret i Nordea Liv har utarbeidet instruks for administrerende direktør som tydelig definerer dennes ansvarsområder og plikter. Styret fører tilsyn med den daglige ledelse av selskapet.

Styret har utnevnt to underutvalg; revisjonsutvalg og risikoutvalg. Revisjonsutvalget skal forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, samt overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og selskapets internrevisjon. Revisjonsutvalget skal ha løpende kontakt med selskapets revisor om revisjon av årsregnskapet, samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet. Risikoutvalget skal forberede styrets gjennomgang av risikostrategi og risikostyring, samt kommer med anbefalinger i forhold til selskapets risikoappetitt. Utvalgene bistår styret i forberedelse av saker, men beslutningene fattes i styret.

Administrerende direktør og selskapets ledergruppe

Administrerende direktør står for den øverste ledelsen av selskapet og er ansvarlig for å gjennomføre selskapets strategi i tråd med de overordnede strategiske målene vedtatt av styret. Administrerende direktør er videre ansvarlig for å implementere effektive prosesser for risikostyring og internkontroll, samt påse at selskapets regnskap er i overensstemmelse med gjeldende lovgivning og at selskapets økonomi tas hånd om på en forsvarlig måte. Administrerende direktør gir styret den informasjonen som er nødvendig for at styret skal kunne utføre sine oppgaver. Ledergruppen er administrerende direktørs kollegium for overordnet ledelse.

Figur B1.2 Ledergruppen i Nordea Liv 31.12.2023

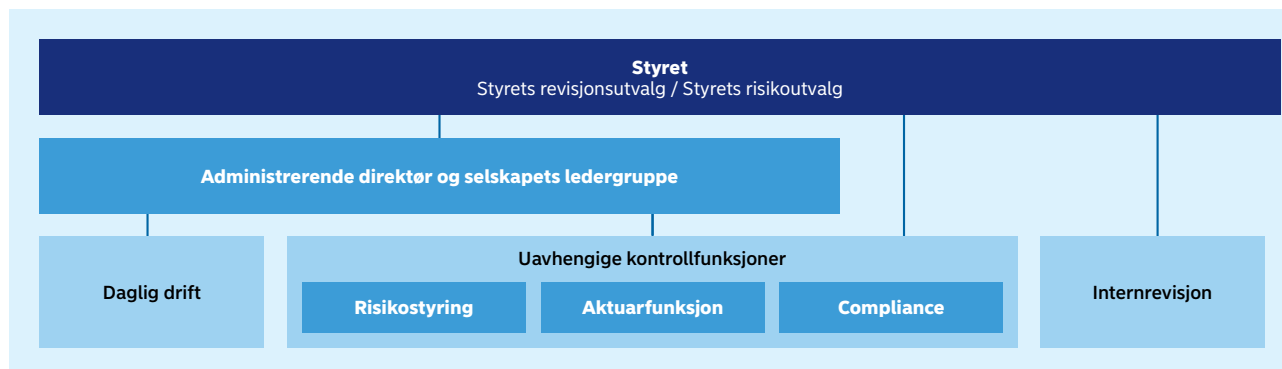


Uavhengige kontrollfunksjoner

Styret har etablert uavhengige kontrollfunksjoner i henhold til relevante lovkrav; risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon, aktuarfunksjon og internrevisjon.

Risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon og aktuarfunksjon er en del av Nordea Livs organisasjon. Internrevisjon er utkontraktert til og utføres av Nordeas Group Internal Audit. Funksjonenes roller og ansvarsområder er nærmere beskrevet i kapitlene B3–B6.

Figur B1.1 Styrende organer i Nordea Liv



Endringer i styrende organer og kontrollfunksjoner

I 2023 har det vært følgende endringer i ledergruppen:

- Frode Dahl, ny Chief Financial Officer
- Anna Victoria Ragner, ny Head of Strategy and Transformation

Styrets sammenstilling har vært uendret gjennom året. Petteri Änkilä vil erstatte Katja Bergqvist som styrets leder etter selskapets generalforsamling.

Godtgjørelse

Nordea Liv følger Nordea Gruppens policy for godtgjørelse, fastsatt av styret i Nordea Bank Abp. Retningslinjene er vedtatt av styret i Nordea Liv.

Policyen støtter opp om Nordea Livs evne til å rekruttere, utvikle og beholde høyt motiverte, kompetente og resultatorienterte medarbeidere. Nordea Liv tilbyr konkurransedyktige men ikke markedsledende godtgjørelsespakker.

Nordea Liv har en helhetlig tilnærming til lønn og godtgjørelser som erkjenner betydningen av balanserte, men differensierte avlønningsstrukturer basert på virksomhetens behov og markedet, samt avlønningsstrukturer som er i overensstemmelse med og fremmer en ansvarlig og effektiv risikostyring og ikke oppfordrer til overdreven risikotaking eller motivirer selskapets langsiktige interesser. Nordea Liv benytter seg av følgende variable godtgjørelser:

- Overskuddsdeling skal stimulere til verdiskaping for kundene og aksjonærene, og omfatter alle medarbeiderne i Nordea konsernet. Kriteriene for overskuddsdelingsprogrammet 2 gjenspeiler Nordea konsernets langsiktige mål: Avkastning på egenkapital, kostnader i forhold til inntekter (cost/income ratio) og kundetilfredshet
- Variabel lønn og insentivprogram for ledere kan tilbys for å rekruttere, motivere og beholde utvalgte ledere og nøkkelpersoner, samt belønne sterke prestasjoner og innsats. Individuelle prestasjoner vurderes basert på forhåndsbestemte økonomiske og ikke-økonomiske prestasjonskriterier

Policyen omfatter ikke tilleggspensjoner eller førtidspensjonsordninger for medlemmene i styret eller andre nøkkelpersoner.

Nordea Liv tar del i en felles godtgjørelseskomite for selskapene i NLP.

B2 Krav til egnethet

Nordea Livs virksomhet utføres i henhold til Nordea konsernets krav til egnethet angitt i Group Board Directive on Suitability.

For å oppfylle kravene til egnethet må en person ha og vise at han/hun har de egenskapene som trengs for at han/hun skal kunne utføre oppgavene og ivareta det ansvaret stillingen innebærer. Disse egenskapene knytter seg til uavhengighet i personlig atferd og utøvelse av forretningsvirksomheten, god vurderingsevne og tilstrekkelig kunnskap, erfaring og faglige kvalifikasjoner.

Egnethetsvurderingene gjennomføres som en del av rekrutteringsprosessen og løpende som en del av hver medarbeiders faste prestasjons- og utviklingssamtaler.

Vurderingen av en persons egnethet omfatter en vurdering av personens faglige og formelle kvalifikasjoner, kunnskap om og relevant erfaring fra forsikringsbransjen, andre finanssektorer eller annen virksomhet og skal ta hensyn til de oppgavene personen er satt til å utføre, og, der det er relevant, til vedkommendes forsikrings-, økonomi-, regnskaps-, aktuar- og lederkompetanse.

Vurderingen av en persons egnethet omfatter i tillegg en vurdering av personens redelighet og økonomiske forhold basert på bevis på deres personlighet, personlige atferd og forretningsetikk inklusive eventuelle kriminelle, økonomiske eller tilsynsaspekter som er relevante for vurderingen.

B3 Risikostyringssystem, herunder egenvurdering av risiko og solvens

Overordnet system for risikostyring

Nordea Liv har etablert et rammeverk for risikostyring som er i tråd med Nordea Gruppens retningslinjer og prinsipper. Rammeverket består av policyer, instruksjoner, rammer og kontroller designet for å sikre tilstrekkelig, rettidig og kontinuerlig identifisering, måling eller vurdering, overvåkning, styring og rapportering av risiko som påvirker selskapet. Målsetningen for risikostyringen er å begrense effektene av uforutsette tap og avgjøre hvorvidt en skal unngå, begrense eller akseptere risikoer i tråd med selskapet finansielle evne og risikoappetitt.

Rammeverket er forankret i virksomheten via nøkkelprosesser for risikostyring, regelmessig rapportering samt ytterligere instruksjoner og charterere.

Risikokultur

En god risikokultur er selve grunnmuren i god risikostyring. Nordea arbeider for en sunn, integrert og konsernovergripende risikokultur, basert på en felles forståelse og helhetlig oppfatning av risiko og hvordan de styres. Risikokulturen består av konsernets verdier og holdninger som kommer til uttrykk gjennom organisasjonens adferd og evne til organisatorisk læring.

Nordeas risikokultur bygger på tydelig kommunikasjon fra

Figur B3.1 Risikostyring og internkontroll



ledelsen, ansvarliggjøring av de ansatte, et miljø preget av åpen dialog og rom til å utfordre etablert praksis, samt riktige insentiver som speiler konsernets risikoappetitt og langsiktige interesser.

I Nordea er forretningsområdene selv ansvarlig for den daglige proaktive risikostyringen og for å drive virksomheten innenfor de avtalte rammene. Dette omfatter å etablere effektive kontrolltiltak, samt å overvåke disse. Jevnlig opplæring og kommunikasjon støtter også opp om en forsvarlig risikokultur.

Risikostrategi og risikoappetitt

Styret i Nordea Liv har det overordnede ansvaret for selskapets risikostrategi og risikoappetitt, samt fastsettelse av prinsippene for hvordan disse skal styres. Styret drøfter og vedtar selskapets risikostrategi og risikoappetitt minst årlig. NLPs risikoappetitt og risikostrategi gir føringer og setter rammer for risikoen i Nordea Liv.

De viktigste prinsippene i risikostrategien er:

- Kun påta seg risikoer som forstås og kan kontrolleres, overvåkes og rapporteres, samt er i tråd med selskapets risikoappetitt
- Etablere et helhetlig og konsistent rammeverk for risikostyring og internkontroll som går på tvers av funksjoner og landegrenser
- Risikostyringsfunksjon skal opptre som en partner for virksomheten innenfor risikoområdet
- Tilfredsstillende eksisterende og fremtidige regelverkskrav som påvirker styringen av risiko og kapital

Nordea Livs risikoappetitt er en del av den strategiske styringen av selskapet og fastsettes med utgangspunkt i den overordnede forretningsstrategien og kapitalsituasjonen. Rammeverket for risikoappetitt omfatter sentrale risikoer for selskapets forretningsvirksomhet, på overordnet nivå deles disse inn i solvens, markedsrisiko, forsikringsrisiko, likviditetsrisiko, modellrisiko, operasjonell risiko, compliancerisiko og bære-

kraftrisiko. Selskapets risikoappetitt inneholder et sett utsagn for de ulike typene risiko som angir rammer eller vurderingsprinsipp som definerer grensene for akseptabelt risikonivå.

Selskapets risikostrategi og risikoappetitt er organisatorisk forankret via nøkkelprosesser som omfatter aktiviteter for å kartlegge, måle eller vurdere, overvåke, håndtere og rapportere risikoer og deres innvirkning på kapitaliseringen.

Kartlegging av risiko er del av den ordinære virksomheten i form av både top-down- og bottom-up-prosesser. Top-down prosessene fokuserer på strategiske og fremvoksende risikoer, mens bottom-up prosessene blant annet inkluderer egen-vurdering av risiko og kontroller, samt risikoidentifisering og vurdering som del av endringsstyring.

Risiko måles eller vurderes ved hjelp av kvantitative og kvalitative metoder for å anslå sannsynligheten for og konsekvensene av de forskjellige typene av risiko. Metodene som benyttes omfatter, men er ikke begrenset til eksponeringsanalyser, stress- og scenariotester samt ekspertvurderinger.

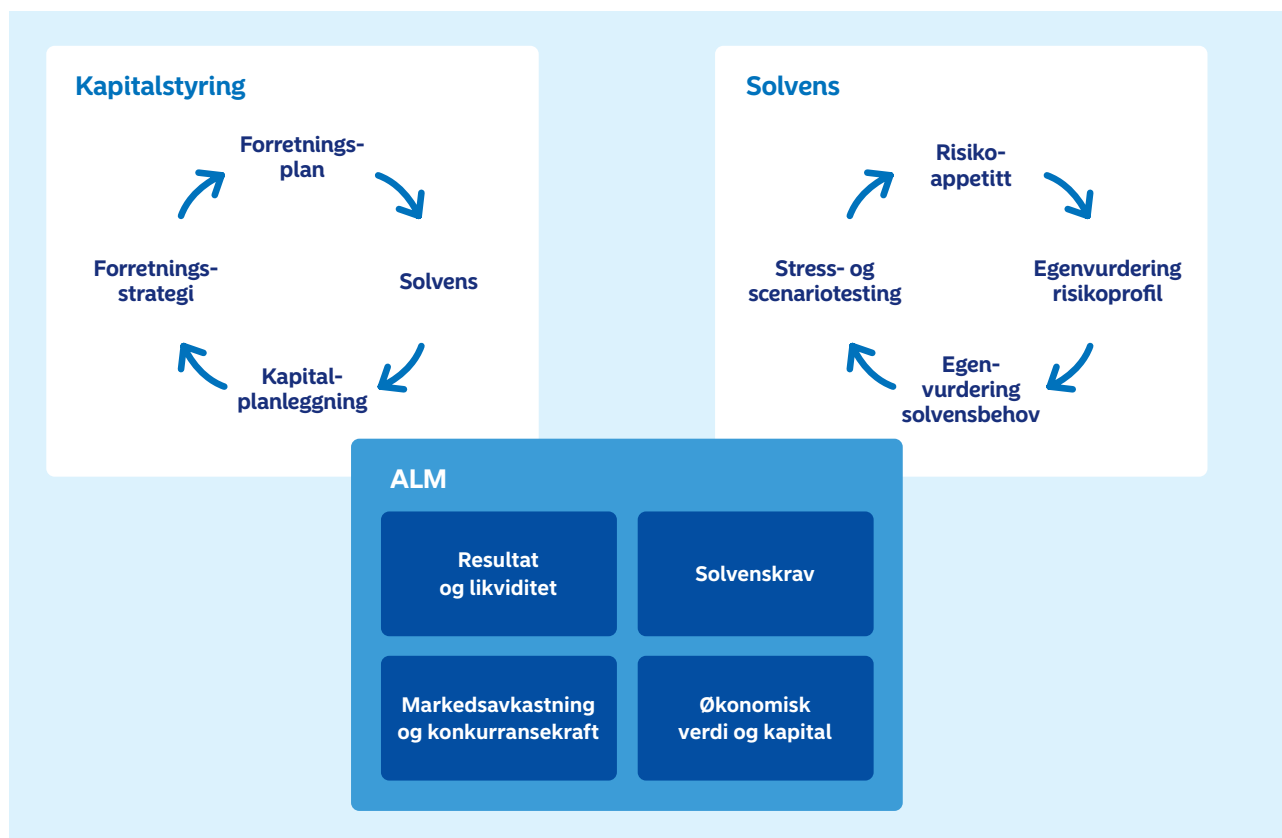
Risiko håndteres på alle nivåer i virksomheten, både gjennom strategiske beslutninger og den daglige driften. I håndteringen av risikoer kan selskapet velge å akseptere risikoene slik de er, unngå risikoene ved å fjerne den underliggende årsaken eller styre risikoene gjennom tiltak som enten påvirker sannsynligheten for eller konsekvensene av hendelsen dersom risikoen inntreffer.

Risiko overvåkes og rapporteres regelmessig for å støtte opp om de forretningsmessige beslutningene, samt for å kontrollere at virksomheten forholder seg til vedtatte rammer og risikoappetitt. Rapporteringsfrekvens varierer fra ukentlig til årlig. Målgruppen avhenger av rapportens innhold og inkluderer selskapets risikoorganisasjon, ledergruppe og styre, samt NLP, Nordea Gruppen og tilsynsmyndighetene.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen er en uavhengig kontrollfunksjon og skal sikre effektiv implementering av rammeverket for risi-

Figur B3.2 Prosess for risiko og kapitalstyring



kostyring, samt overse at internkontrollen er i tråd med konsernets og myndighetenes krav.

For å sikre ett harmonisert rammeverk for risikostyring i NLP er det etablert et CRO Forum, hvor Chief Risk Officer i NLP og datterselskapene er faste medlemmer. Charter for CRO Forum fastsetter forumets formål og virkeområde.

Risikostyringsfunksjonen gir innspill relatert til risiko og kontroll i forretningsmessige beslutningsprosesser gjennom deltakelse i arbeidsgrupper og beslutningsorganer. Chief Risk Officer rapporterer regelmessig til styret og gir uavhengige råd til styret i risikospørsmål, samt kan kommunisere direkte med styret på eget initiativ. Chief Risk Officer er medlem av ledergruppen i Nordea Liv.

Risiko og kapitalstyring

Prosess for risiko og kapitalstyring i Nordea Liv skal sikre at selskapet er tilstrekkelig kapitalisert til enhver tid. Prosessen er framoverskuende og basert på selskapets forretningsplan, den skal sikre at selskapet er beredt til å iverksette tiltak for å opprettholde en tilfredsstillende kapital situasjon uavhengig av tilstanden i finansmarkeder og endringer i rammebetingelsene, samt støtte opp om strategiske og forretningsmessige mål. Prosessen tar hensyn til makroøkonomiske, forretningsmessige og fremvoksende risikoeier.

Selskapets egen vurdering av kapitalbehovet beregnes på grunnlag av selskapets risikoprofil sammenliknet med underliggende forutsetninger i standardmetoden, samt områder i virksomheten som ikke inngår i solvenskapitalkravet etter standardmetoden.

Utfallet av prosess for styring av risiko og kapital rapporteres årlig i selskapets egen vurdering av risiko og solvens (ORSA) til Finanstilsynet.

Egen vurdering av risiko og solvens

ORSA rapporten er selskapets og styrets egen vurdering av risiko og solvens. Rapporten utarbeides årlig og sendes til tilsynsmyndigheten innen to uker etter at den er vedtatt av styret. Egen vurderingen er knyttet opp til selskapets forretningsplan og viser selskapets risikoprofil, samt framskrivning av solvenskapitaldekningen under normale og stressede omstendigheter. Det gjennomføres en ekstraordinær ORSA dersom det skjer endringer som vesentlig påvirker risiko eller solvens.

Styret deltar aktivt i risiko og kapitalstyringen i Nordea Liv, blant annet gjennom å kartlegge risikoeier, legge premissene for hvordan egen vurderingen skal gjennomføres, gjennomgå resultatene og sørge for at resultatene og konklusjonene blir dokumentert og kommunisert internt i virksomheten. Styrets arbeid med risiko og kapitalprosessen, samt med risikostyring og internkontroll er dokumentert i styrets årshjul.

Forretningsområdene er involvert i vurderingen av hvilke

scenarier det er hensiktsmessig å teste, gjennom å kartlegge mulige trusler mot virksomheten samt ulike strategiske scenarier.

B4 Internkontrollsystem

Internkontrollen i Nordea Liv styres av NLP Policy on Internal Governance og NLP Internal Control Instruction. Dokumentene fastsetter grunnprinsippene for internkontrollrammeverket og prinsippene for rammeverket av styrende dokumenter i Nordea Liv.

I henhold til rammeverket for internkontroll er alle forretningsområdene ansvarlig for risikostyringen innen eget ansvarsområdet og for at det er etablert kontroller som sikrer etterlevelse av interne og eksterne rammer. Rammeverket skal sørge for en effektiv og forsvarlig drift, tilstrekkelig identifisering, måling og håndtering av risiko, gode administrative og regnskapsmessige prosedyrer, pålitelig rapportering av finansiell og ikke-finansiell informasjon, samt etterlevelse av lover, reguleringer, krav fra tilsynsmyndighetene og Nordeas interne regler.

Internkontroll utføres av styrende organer, risikostyringsfunksjoner, ledelse og ansatte i Nordea Liv. Formålet med prosessene er å legge til rette for at hele organisasjonen bidrar til en effektiv og god internkontroll. Prosessene bygger på en tydelig og transparent organisasjonsstruktur, klar fordeling av roller og ansvarsområder, klare definisjoner, samt felles verktøy og prosedyrer.

Hovedprinsippet for internkontroll i Nordea er en modell basert på tre forsvarslinjer, hvor det skilles mellom utøvende, overvåkende og kontrollerende enhet. Forretningsområdene og støttefunksjonene utgjør første forsvarslinje. Andre forsvarslinje representeres av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen. Internrevisjonen utgjør tredje forsvarslinje.

Compliancefunksjonen

Compliancefunksjonen i Nordea Liv er en uavhengig kontrollfunksjon underlagt kravene i Solvens II, samtidig er funksjonen organisert som en integrert del av Nordea konsernets compliancefunksjon.

Hensikten med compliancefunksjon er å bidra til verdiskapning gjennom å gi et uavhengig risikobasert syn på etterlevelse av lover, forskrifter, forretningsprinsipper, etiske retningslinjer, god forretningspraksis og interne regler som gjelder for Nordea Liv. Dette skjer ved at funksjonen kartlegger compliance risiko og støtter de ansvarlige risikoeierne i arbeidet med å håndtere risikoeier på en effektiv måte.

Nordea Livs compliancefunksjon er ansatt lokalt og har en funksjonell rapporteringslinje til leder av NLPs compliancefunksjon og en legal rapporteringslinje til administrerende direktør og styret i Nordea Liv.

Figur B4.1 Forsvarslinjer i NLP

Første forsvarslinje	Andre forsvarslinje	Tredje forsvarslinje
- Ansvar for daglig risikostyring og etterlevelse av gjeldende regulering - Ansvar for å drive virksomheten i henhold til godkjent rammeverk for internkontroll og risikostyring, samt innenfor de rammene som er satt for risikospesifisering - Ansvar for å identifisere, vurdere, kvalitetssikre og rapportere vesentlig finansiell og ikke-finansiell risiko	- Uavhengige kontrollfunksjoner som skal støtte og utfordre risikostyringen i første forsvarslinje - Ansvarlig for å vedlikeholde og overvåke implementeringen av internkontrollrammeverket - Sikre at all risiko selskapet er eller kan bli eksponert for identifiseres, vurderes, overvåkes, håndteres og rapporteres	- Uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for å vurdere internkontrollrammeverket og prosessene for å identifisere, rapportere og kontrollere risiko - Internrevisjon støtter styrets arbeid i å sikre selskapets eiendeler, omdømme og bærekraft

Compliancefunksjonen har det mandat, den kompetansen og den tilgangen til relevant informasjon som er nødvendig for å være effektiv.

Compliancefunksjonens ansvarsområder er beskrevet i NLPs Compliance direktiv og omfatter å kartlegge, vurdere, overvåke, kontrollere og rapportere selskapets compliance-rikskoer. Compliance direktivet vedtas av styret hvert år.

B5 Internrevisjonsfunksjonen

Internrevisjonsfunksjonen i NLP ivaretas av Nordeas Group Internal Audit (GIA). De interne reglene til funksjonen beskrives i Group Board Directive for Group Internal Audit og tilhørende manualer og arbeidsrutiner.

I henhold til Nordeas konserndirektiv skal GIA støtte ledelsen i arbeidet med å beskytte organisasjonen gjennom å:

- Vurdere om alle vesentlige risikoer blir identifisert og hensiktsmessig rapportert av ledelsen og risikofunksjonene til styret, styrets komiteer og ledergruppen
- Vurdere om alle vesentlige risikoer blir tilstrekkelig kontrollert
- Utfordre ledergruppen til å forbedre effektiviteten i eierstyring og selskapsledelse, risikostyring og internkontroll.

Group Board Directive for Group Internal Audit er godkjent av styret i Nordea Liv. Som det fremgår av direktivet skal ikke GIAs medarbeidere delta i arbeidet i andre funksjoner, i selve virksomheten eller i arbeidet med å utvikle og velge risikomodeler eller andre risikostyringsverktøy. Direktivet anerkjenner internasjonale standarder for yrkesmessig utførelse av internrevisjon og etiske retningslinjer publisert av Institute of Internal Auditors.

B6 Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er en uavhengig kontrollfunksjon underlagt kravene i Solvens II. Aktuarfunksjonene i NLP jobber sammen på tvers av konsernet, utveksler erfaringer og enes om rammeverk for å sikre en effektiv utførelse av aktuarfunksjonens ansvarsområder. Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er en integrert del av risikostyringsenheten og rapporterer til Chief Risk Officer.

Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er ansvarlig for en uavhengig gjennomgang av:

- Beregning av forsikringstekniske avsetninger i Solvens II, for eksempel gjennom å analysere beste estimat forutsetninger og validering av modeller for å sikre løpende etterlevelse av regelverket
- Forsikringsstrategi, herunder strategi for reassuranse og tegning av forsikring.

Aktuarfunksjonen skal minst årlig utarbeide en skriftlig rapport som fremlegges for styret. Rapporten omfatter blant annet en uavhengig vurdering av forsikringstekniske avsetninger i henhold til Solvens II-direktivet. Videre dokumenterer rapporten alle oppgaver aktuarfunksjonen har utført og resultatet av dem, identifiserer eventuelle mangler og gir anbefalinger om hvordan de bør rettes opp.

B7 Utkontraktering

Nordea Liv benytter ulike leverandører til å få utført tjenester eller arbeidsoppgaver som kunne vært utført av selskapet selv. Utkontraktering er underlagt interne retningslinjer vedtatt av styret i Nordea Liv. Leverandører følges opp for å sikre at de leverer avtalt kvalitet. De kritiske utkontrakteringene rapporteres til ledergruppen halvårlig, og til styret minst årlig.

Nordea Livs retningslinjer for utkontraktering gjelder for alle avtaler om utkontraktering. Nordea Livs ansvar overfor kunder, myndigheter og andre endres ikke som følge av utkontraktingen. Alle tjenesteleverandørene som har utkontrakteringsavtaler med Nordea Liv forplikter seg til å overholde gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Retningslinjene for utkontraktering fastsetter prinsipper for risikovurdering for utkontraktering, vurderingen av nødvendigheten og viktigheten av utkontrakterte forhold, innholdet i kontraktene med tjenesteleverandører, kontroll med og rapportering av utkontrakterte tjenester og rapportering til tilsynsmyndighetene.

Nordea Liv har følgende kritiske eller viktige utkontrakterte tjenester:

Tabell B7.1 Utkontrakterte tjenester

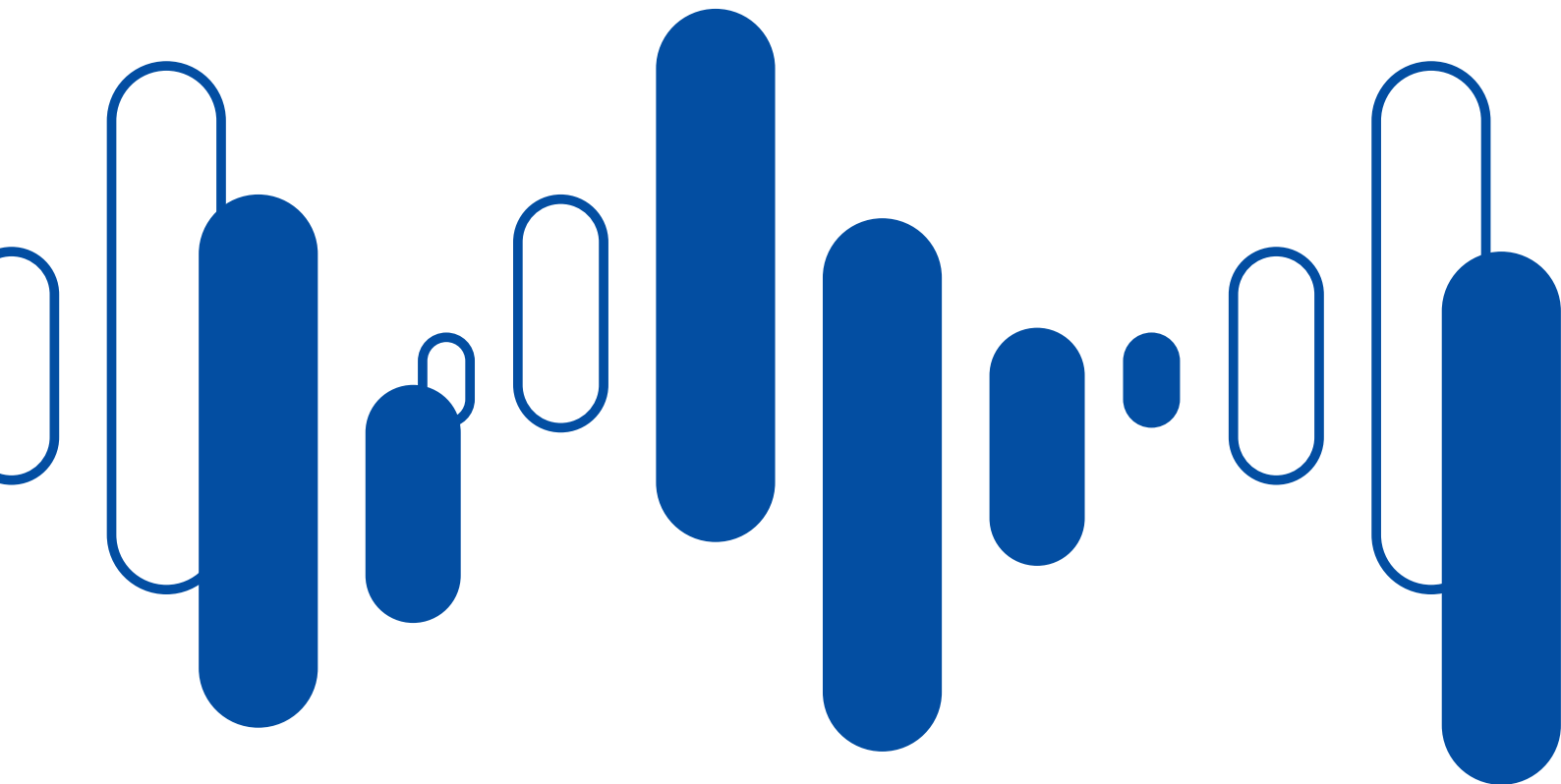
Tjeneste	Kontraktspartner	Hjemmehørende
Porteføljeforvaltning og investeringsvirksomhet	Nordea Asset Management AB	Sverige
KYC for pensjons- og forsikringsprodukter	Nordea Bank Abp filial i Norge	Norge og Finland
AML og CTF screening	Nordea Bank Abp	Finland
IT tjenester	Nordea Bank Abp	Finland
Internrevisjon	Nordea Bank Abp	Finland
IT tjenester	DXC Technology Norge AS	Norge
IT tjenester	Zalaris HR Services Norway AS	Norge
Administrasjon av betalingsforsikring	Nordea Bank Abp.	Norge og Finland
Nytt kjernesystem (i prosjektfase)	Lumera AS	Norge

B8 Andre opplysninger

Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og internkontroll, samt ressursene for den, for å sikre en robust styringsstruktur og et effektivt risikostyrings- og internkontrollsystem.

Intern- og eksternevisjonen foretar en uavhengig evaluering av Nordea Livs styringssystemer. Anbefalingene fra disse revisjonene gjennomgås av styret og implementeres i forhold til risikoene i virksomheten.

C Risikoprofil

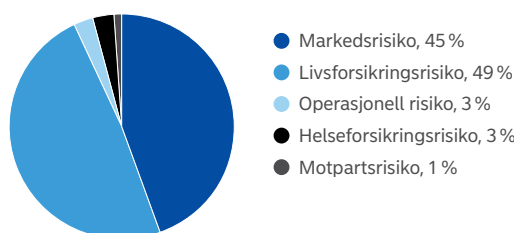


C Risikoprofil

Nordea Liv eksponeres for forskjellige risikoer gjennom sin virksomhet, blant annet forsikringsrisiko, markedsrisiko, kredittisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, bærekraftisiko og forretningsrisiko. De to største risikoene sett i forhold til Nordea Livs solvenskapitalkrav er:

- Markedsrisiko, som er hovedsakelig drevet av rentegarantier og forskjell i durasjon på eiendeler og forpliktelser knyttet til langsiktige garanterte pensjonsprodukter.
- Forsikringsrisiko, som hovedsakelig knytter seg til usikkerhet om avgang, kostnader, uførhet og levealder.

Figur C1 Solvenskapitalkrav fordelt på risikomoduler, per 31. desember 2023



Solvenskapitalkravet fordelt på risikomoduler i figur C1 tar hensyn til diversifiseringseffekter mellom risikomodulene.

Stress- og scenariotester

Som en del av den regelmessige risiko- og kapitalrapportering gjennomfører Nordea Liv diverse stress- og scenariotester. Disse omfatter blant annet stresstester av vesentlige eksponeringer og forutsetninger, stresstester i henhold til standardmetoden under Solvens II, omvendte stresstester, samt framskrivninger av selskapets solvensposisjon under scenarioer som reflekterer sentrale forretningsrisikoer og scenarier basert på historiske og potensielle fremtidige makroøkonomiske kriser.

C1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko defineres som risikoen for tap eller negativ endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivået, utviklingen eller volatiliteten i dødelighetsrater, levealder, uførhet, gjenkjøp og avgang.

Alle Nordea Livs produkter inneholder elementer av forsikringsrisiko. For tradisjonelle garanterte produkter dominerer opplevelsesrisiko og for risikoprodukter er uførhetsrisikoen størst. For produkter med investeringsvalg er eksponering mot forsikringsrisiko lav. Foruten tradisjonell forsikringsrisiko reflekterer solvenskapitalkravet også avgangsrisiko, og denne er størst for risikoprodukter og produkter med investeringsvalg.

Måling og analyse av forsikringsrisiko

Nordea Liv måler forsikringsrisiko ved hjelp av standardmetoden i Solvens II og ved å måle solvensbalansens følsomhet for stressede forsikringsscenarier gjennom regelmessige stress- og scenariotester. Stresstestene viser at Nordea Liv er betryggende kapitalisert. Metodene for måling av forsikringsrisiko er ikke vesentlig endret i løpet av rapporteringsperioden.

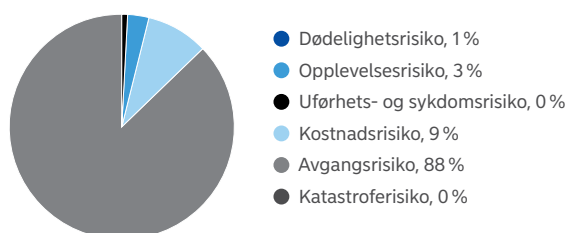
Eksponering mot livsforsikringsrisiko i Solvens II viser at avgangsrisiko har størst innvirkning på solvenskapitalkravet, etterfulgt av kostnadsrisiko og opplevelsesrisiko. Solvenskapitalkravet knyttet til livsforsikringsrisiko har økt vesentlig i 2023. Dette skyldes primært endringer i modeller og forutset-

ninger som øker modellert lønnsomhet og dermed kapitalkravet tilknyttet avgangsrisiko.

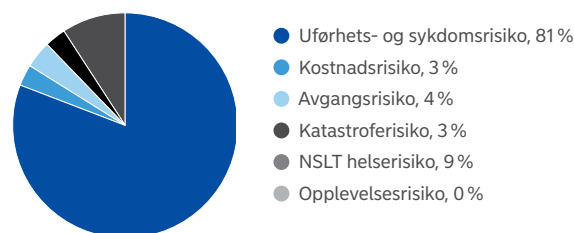
Innen helseforsikringsrisiko dominerer risiko for uførhet og sykdom. Det største bidraget stammer fra kollektive produkter.

Figur C1.1 Solvenskapitalkrav for forsikringsrisiko fordelt på undermoduler, per 31. desember 2023

Livsforsikring



Helseforsikring



Solvenskapitalkravet fordelt på undermoduler i figur C1.1 tar hensyn til diversifiseringseffektene mellom undermodulene.

Avgangsrisiko

Avgangsrisiko omfatter risiko for avgang, overgang til fripoliser, fornyelser og endringer i premienivåer. Risikoen er knyttet til avvik mellom faktisk og forventet avgang. Nordea Livs avgangsrisiko knytter seg hovedsakelig til produkter med investeringsvalg og risikoprodukter der nåverdien av fremtidige resultater bidrar positivt til den ansvarlige kapitalen i Solvens II.

Avgangsrisiko er knyttet til forsikringstakers atferd og reduseres ved å sikre at produktene oppfyller kundenes forventninger og ved å gjennomføre proaktive tiltak i forhold til markedsutviklingen eller utviklingen i regelverk. Avgang analyseres, overvåkes og rapporteres regelmessig, noe som hjelper Nordea Liv å identifisere og tilpasse seg nye trender.

Opplevelsesrisiko

Opplevelsesrisiko er hovedsakelig knyttet til livslange pensjonsutbetalinger fra Nordea Livs garanterte produkter. Risikoen oppstår når det er avvik mellom faktisk og forventet dødelighet. Det blir regelmessig foretatt vurderinger av forventet levealder.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Nordea Livs forsikringsportefølje omfatter individuelle og kollektive forsikringer, med god spredning på bransjer, geografi og demografi, samt på produkttype og risiko. Store selskaper kan utgjøre en geografisk risikokonsentrasjon, risikoen håndteres gjennom selskapets reassuranseprogram.

Styring av forsikringsrisiko

Styring av forsikringsrisiko skjer i henhold til retningslinjer for tegning av forsikring, reassuranse og prosesser for produktgodkjenning.

Retningslinjer for tegning av forsikring

Tegning av forsikringer skjer i henhold til Nordea Livs retningslinjer for styring av forsikringsrisiko. Retningslinjene er utarbeidet for å sikre robuste tegningsprosesser og god rådgivning til kundene. Retningslinjene sikrer lik og etisk behandling av alle nye kunder samt at de enkelte risikoene aksepteres eller avslås på velinformert grunnlag. Gode retningslinjer sikrer også at kundene blir tilbudt produkter som er egnet til å oppfylle deres behov.

Risikoklassifisering og differensiert prising benyttes i både person- og bedriftsmarkedet. For risikoprodukter i privatmarkedet gjennomføres individuelle vurderinger. Avhengig av dekning og størrelsen på ytelsene kan tegningsprosessen også omfatte helsevurdering og/eller vurdering av økonomiske forhold. For risikoprodukter i bedriftsmarkedet kan det gjennomføres risikovurderinger som benyttes for å plassere bedrifter i risikoklasser. Formålet med vurderingene er å avdekke forhold hos forsikrede som indikerer atypisk eller forhøyet risiko.

Aktuarfunksjonen kartlegger risikoer og gir anbefalinger, samt uttrykker egne synspunkter på retningslinjene for tegning av forsikringer. Aktuarfunksjonen gjennomgår retningslinjene årlig og ved endringer.

Reassuranse

Nordea Livs reassuranseprogram dekker individuell og samlet risiko knyttet til dødelighet og uførhet, herunder katastrofedekning av dødelighet, uførhet og alvorlig sykdom. Hensikten med reassuranseprogrammet er å redusere volatiliteten i erstatningene, bidra til mer stabile risikoresultater og beskytte selskapet mot risikokonsentrasjoner og katastrofer. Nye kontrakter med vesentlige individuelle risikoeksponeringer forsikres eventuelt med fakultativ gjenforsikring.

Reassuranseprogrammet overvåkes via risikoresultatet for hver produktkategori. Aktuarfunksjonen er ansvarlig for å gjennomgå reassuransestrategien og -programmet minst én gang i året.

Produktgodkjenning

Nordea har etablert en felles metode for styring av endringer. Metoden er nærmere beskrevet i avsnitt C5 Operasjonell risiko. Metoden omfatter også en særskilt godkjenningsprosess for nye produkter, som blant annet innebærer en vurdering av lønnsomhet og kapitalkrav, samt om produktet samsvarer med selskapets risikoappetitt.

Spesialforetak (special purpose vehicles)

Nordea Liv benytter seg ikke av spesialforetak for å styre forsikringsrisiko.

C2 Markedsrisiko

Kapitalforvaltningen i Nordea Liv er tredelt. Tradisjonelle garanterte produkter og risikoprodukter forvaltes i kollektivporteføljen, fordelt på to underporteføljer tilpasset garantnivået for de enkelte kontraktene. Produkter med investeringsvalg forvaltes i investeringsvalgporteføljen, fordelt på investeringsprofiler og enkeltfond avhengig av kundenes risikopreferanser. Selskapets egne midler forvaltes i selskapsporteføljen.

Markedsrisiko er den dominerende risikoen i Nordea Liv, og er i hovedsak knyttet opp mot selskapets evne til å innfri den årlige rentegarantien i kollektivporteføljen. Risikoen omfatter både finansielle eiendeler og gjeld, samt renterisiko knyttet til forsikringsforpliktelsene.

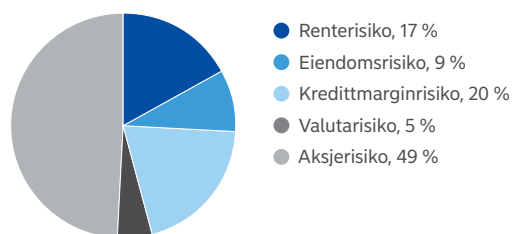
Måling og analyse av markedsrisiko

Markedsrisiko måles via standardmetoden i solvens II, stress- og følsomhetsanalyser, simuleringer og eksponeringsanalyser. Metodene for måling av markedsrisiko er ikke vesentlig endret i løpet av rapporteringsperioden. Stresstester viser at Nordea Liv er betryggende kapitalisert.

Standardmetoden i Solvens II

Markedsrisiko er den mest volatile risikoen Nordea Liv er utsatt mot. Aksjerisiko, renterisiko og kredittmarginrisiko har størst innvirkning på solvenskapitalkravet. Kapitalkravet for markedsrisikoen falt noe i 2023, økt allokering til langsiktige obligasjoner med tilfredsstillende forventet avkastning over rentegarantien har redusert durasjonsgapet.

Figur C2.1 Solvenskapitalkrav for markedsrisiko fordelt på undermoduler, per 31. desember 2023



Solvenskapitalkravet fordelt på undermoduler i figur C2.1 tar hensyn til diversifiseringseffektene mellom de ulike undermodulene.

Nordea Liv er eksponert for renterisiko gjennom forpliktelsene knyttet til garanterte produkter. Risikoen reduseres delvis gjennom å investere i obligasjoner med lang durasjon, men det er ikke mulig å matche forpliktelsene fullt ut gjennom det norske obligasjonsmarkedet.

Nordea Liv er eksponert for aksje- og eiendomsrisiko gjennom rentegarantien knyttet til garanterte produkter. Selskapet investerer i aksjer og eiendom for å diversifisere porteføljene og dra fordel av en høyere forventet langsiktig avkastning. Nivået på aksjeeksponeringen i kollektivporteføljen er knyttet til den risikobærende evnen og risikoappetitten, som styres av nivået på de finansielle bufferne. Aksjeeksponeringen økte gjennom 2023 mens eiendoms eksponeringen har falt, begge drevet av utviklingen i finansmarkedet.

Selskapet er også eksponert for aksjerisiko gjennom forventede fremtidige forvaltningsinntekter fra produkter med investeringsvalg. Fallende aksjekurser vil redusere fremtidige forvaltningsinntekter, noe som igjen reduserer den ansvarlige kapitalen i solvensbalansen.

Nordea Liv har ikke investert i aktiva klassifisert som infrastruktur.

Nordea Liv er eksponert for kredittmarginrisiko gjennom investeringer i rentepapirer i porteføljer knyttet til garanterte produkter. Nordea Liv påtar seg kredittmarginrisiko for å oppnå avkastning ut over risikofri rente.

Tabell C2.1 Rentepapirer fordelt på rating per 31. desember 2023

AAA	30,9 %
AA	10,6 %
A	21,8 %
BBB	14,9 %
BB	2,2 %
B	1,6 %
CCC eller lavere	0,4 %
Ikke ratet	17,6 %

Stress- og følsomhetsanalyse

Nordea Liv utfører regelmessig stresstester av ansvarlig kapital, solvensposisjonen og reservene. Langsiktigheten i liv- og pensjonsvirksomheten innebærer at solvenskapitaldekningen beregnet uten bruk av overgangsbestemmelsen for forsikringstekniske avsetninger er mest følsom overfor renteendringer.

Tabell C2.2 Sensitivitet solvenskapitaldekning per 31. desember 2023

	Uten overgangsbestemmelse avsetninger	Med overgangsbestemmelse avsetninger
solvenskapitaldekning 31. desember 2023	219 %	219 %
Aksjer -20 %	222 %	222 %
Aksjer +20 %	206 %	206 %
Renter -50bp	202 %	202 %
Renter +50bp	233 %	233 %
Kredittmarginer +50bp, volatilitetsjustering (VA) +15bp	216 %	216 %
Aksjer -20 %, renter -50bp, kredittmarginer +50bp, VA +15bp	201 %	201 %
Unit link marginer -20bp	245 %	245 %

Som et ledd i selskapets risiko og kapitalstyringen utarbeider selskapet prognoser for virksomhetens utvikling, samt kapitalsituasjonen. Disse stresstestes med hjelp av makroøkonomiske og forretningsmessige risikoscenarier.

Simuleringer av eiendeler og forpliktelser

Nordea Liv foretar regelmessige ALM analyser gjennom stokastiske simuleringer av eiendeler og gjeld knyttet til de garanterte produktene for å teste den strategisk aktiva sammensetningen, samt analysere risiko og avkastningsaspekter forbundet med disse produktene.

Måling av eksponering

Investeringsporteføljene knyttet til garanterte produkter kontrolleres med hensyn til eksponering for forskjellige aktiva klasser, motparter og valutaer for å sikre tilstrekkelig diversifisering. Porteføljene knyttet til produkter med investeringsvalg kontrolleres med hensyn til eksponering for aktiva klasser og valutaer.

Styring av markedsrisiko

Nordea Liv styrer markedsrisiko i henhold til ALM-matrisen inkludert i figur B3.2. Dette bidrar til velbegrunnede forretningsbeslutninger som balanserer kort- og langsiktige perspektiver, herunder konkurransekraft, regulatoriske krav, lønnsomhet, likviditet, kunder og kapital.

Styret fastsetter årlig rammer for kapitalforvaltningen,

rammene sikrer at investeringene er tilstrekkelig diversifisert med hensyn til aktiva og utstedere. Markedsrisiko kontrolleres regelmessig mot selskapets risikoappetitt og rammene. Videre styres markedsrisiko i samsvar med investeringsstrategien og forsvarlighetsprinsippet. Markedsrisikoen i garanterte produkter reduseres gjennom investering i eiendeler klassifisert til amortisert kost, der formålet er å redusere misforholdet mellom durasjonen på eiendeler og forpliktelser, og samtidig skape en stabil avkastning som gjør at Nordea Liv kan innfri garantier og kundenes forventninger.

Investeringsprosessen og forsvarlighetsprinsippet

Forsvarlighetsprinsippet er en integrert del av Nordea Livs investeringsprosess. Trygg og forsvarlig forvaltning og risiko-håndtering sikres gjennom Nordea Livs investeringsprosess. Investeringsprosessen sørger for at kapitalforvaltningen er tilpasset risikokapasitet og andre begrensninger i produktene Nordea Liv tilbyr. Prosessen sikrer at det settes passende rammer og nøytralvekter for hver portefølje, samt at mandater og fond som benyttes i produktene er valgt ut på en forsvarlig måte. Siste ledd i prosessen er at avkastningen i porteføljer, mandater og fond overvåkes og evalueres. Investeringsprosessen og de tilhørende strategier, policies og prosedyrer utgjør et rammeverk som sørger for at forsvarlighetsprinsippets kriterier om at alle risikoer forbundet med investeringer skal kunne identifiseres, måles, håndteres og kontrolleres blir fulgt for alle Nordea Liv sine investeringer.

Videre detaljer rundt investeringsprosessen er beskrevet i Nordea Livs investeringsstrategi, policy for håndtering av investeringsrisiko og tilhørende prosedyrer.

Konsentrasjon av markedsrisiko

Nordea Liv styrer konsentrasjonsrisiko gjennom å fastsette øvre grenser for størrelsen på enkeltinvesteringer og for samlede investeringer per aktiva klasse. Risiko styres både i de enkelte investeringsmandatene og på overordnet nivå. Nordea Liv reduserer konsentrasjonsrisikoen gjennom regelmessig revidering og justering av investeringsporteføljene.

Nordea Liv diversifiserer investeringene og konsentrasjonen av markedsrisiko vurderes som lav. Selskapet har imidlertid en høyere eksponering mot den makroøkonomiske utviklingen i Norge sammenliknet med europeiske eller andre utenlandske livsforsikringsselskaper.

C3 Kredittrisiko

Motpartsrisiko i Solvens II gjenspeiler potensielle tap som følge av uventet mislighold hos motparter og debitorer og tar hensyn til risikoreduserende kontrakter, reassurans, verdipapiriseringer og derivater, samt fordringer fra tredjeparter og eventuelle andre kreditteksponeringer som ikke inngår i kredittmarginrisikomodulen.

Måling og analyse av kredittrisiko

Nordea Livs motpartsrisiko knytter seg hovedsakelig til innskudd og derivatkontrakter. Risikoen måles ved hjelp av standardmetoden i Solvens II. Eksponeringen for motpartsrisiko er lav og tilsvarer 1 prosent i diversifisert bidrag til det samlede solvenskapitalkravet. Det har i rapporteringsperioden ikke skjedd vesentlige endringer i kredittrisikoprofilen eller målemetoder.

Styring av kredittrisiko

Motpartsrisiko styres i henhold til retningslinjene for investeringer og rammene som angir risikoappetitten som gjelder for motpartsrisiko. For å redusere eksponeringen ved uventet mislighold sørger Nordea Liv for diversifisering av motparter, konsentrasjonen på individuelle motparter reduseres gjennom rammeverket for investeringer.

C4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for å ikke kunne oppfylle forpliktelser uten økte omkostninger eller - i siste instans - risikoen for ikke å kunne oppfylle forpliktelser når de forfaller til betaling.

Likviditetsrisiko kan oppstå på grunn av begrenset likviditet i investeringene, samt endrede kontantstrømmer fra forsikringsforpliktelsene som følge av endring i erstatninger, avgang eller gjenkjøp.

Måling av likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko måles i første rekke ved å vurdere likviditeten i selskapets investeringer og gjennom utarbeidelse av likviditetsprognoser. Metodene for måling av likviditetsrisiko har ikke endret seg vesentlig i rapporteringsperioden. Styret fastsetter rammene for likviditetsrisiko.

Likviditeten til investeringer knyttet til forsikringstakernes forpliktelser vurderes for å sikre at profilen passer til likviditetsprofilen til de aktuelle forpliktelsene og investeringsstrategi. Likviditeten vurderes regelmessig som en del av kontroll og evalueringsprosessen.

Som en del av styrets rammer måler Nordea Liv hvordan likviditetsrisikoen påvirkes under stress. Stresstesten definerer et scenario med tvungen avvikling av en del av investeringsporteføljen og analyserer hvordan dette påvirker andel likvide eiendeler. Rammene sikrer at Nordea Liv investerer tilstrekkelig i likvide verdipapirer og Nordea Liv har bestått stresstestene som er gjennomført.

Nordea Liv foretar også likviditetsframskrivninger for å analysere og vurdere fremtidige likviditetsbehov på kortere og lengre sikt, både under normale og stressede markedsforhold.

Styring av likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko styres gjennom rammene for sammensetningen av aktiva. Det er fastsatt minstekrav til likvide investeringer i porteføljer knyttet til garanterte produkter som sikrer at en hensiktsmessig del av porteføljene investeres i likvide aktiva. For å overholde de daglige kravene til likviditet kontrolleres og estimeres den kortsiktige likviditetsposisjonen daglig.

Nordea Liv har en beredskapsplan for likviditet som beskriver hvordan selskapet skal håndtere endringer i forventede kontantstrømmer og hvordan selskapet skal opptre i situasjoner med begrenset likviditet. Beredskapsplanen vurderer behovet for en likviditetsbuffer og spesifiserer størrelsen og sammensetningen av en slik buffer. Alternative finansieringskilder og kostnadene forbundet med disse inngår også i planen.

Forventet fortjeneste i fremtidige premier

Nordea Livs forventede fortjeneste fra fremtidige premier var 4.010 millioner kroner per 31. desember 2022, endringer i de fremtidige premiene ikke har vesentlig innvirkning på selskapets likviditet.

C5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er forbundet med direkte eller indirekte tap forårsaket av utilstrekkelige eller manglende interne rutiner, menneskelig svik, systemsvikt eller eksterne hendelser og inkluderer legal risiko. Alle aktivitetene i organisasjonen, alle utkontrakterte aktiviteter og all interaksjon med eksterne parter innebærer operasjonell risiko. Kapitalkravet for operasjonell risiko dekker også compliancerisiko.

Måling av operasjonell risiko

Operasjonell risiko følges opp gjennom rammeverket for risikoappetitt, hendelsesrapportering og egenvurderingsprosesser. Verken eksponeringen for operasjonell risiko eller meto-

dene for måling av operasjonell risiko har endret seg vesentlig i rapporteringsperioden.

Operasjonell risikoappetitt fastsettes av styret. Risikoappetitten er formulert som en ramme for operasjonelle tap, samt akseptable risikonivåer.

Selskapet følger opp uønskede hendelser løpende og har etablert rutiner som sikrer at hendelsene blir håndtert, dokumentert og rapportert på en forsvarlig måte, samt at kvalitetsforbedrende tiltak blir identifisert og implementert. Informasjon om hendelser inngår i regelmessige risikorapporter til ledergruppen, risikoutvalget og styret.

Egenvurdering av risiko og kontroll er en kontinuerlig prosess for å identifisere, vurdere og rapportere operasjonell risiko i virksomheten. Egenvurderingen sikrer på å øke bevisstheten om risikoene i virksomheten, avdekke svakheter i kontrollene og legge til rette for prioritering av tiltak.

Egenvurderingen fokuserer på eksisterende risikoer virksomheten er utsatt for, men omfatter også en analyse av fremvoksende og forventede risikoer som følge av strategiske endringer.

Som en forlengelse av egenvurderingen gjennomføres det stresstester av vesentlige operasjonelle risikoer. Stresstestene gjennomføres som scenarioanalyser, der utvalgte risikoer testes. Hensikten er å utfordre og utvide forståelsen av selskapets operasjonelle risikoer.

Styring av operasjonell risiko

Styringen av operasjonell risiko er proaktiv, med vekt på opplæring og bevisstgjøring og er en del av den daglige risikostyringen i virksomheten. Operasjonell risiko overvåkes ved hjelp av rutiner for regelmessige risikovurderinger og en systematisk, kvalitets- og risikofokusert endringsstyring.

Nordea har implementert et risiko- og compliance opplæringsprogram som er obligatorisk for alle medarbeiderne i konsernet og bevisstgjør medarbeiderne om deres ansvar knyttet til operasjonell og compliancerisiko. Programmet gjennomføres i form av e-læringsmoduler.

Nordea har etablert en standardisert prosess for godkjenning av endringer som sikrer at alle større endringer behandles på en ensartet måte. En risikobasert analyse gjennomføres i forbindelse med større endringer, formålet med analysen er å identifisere og dokumentere risikoer forbundet med endringen samt tilknyttede tiltak og sikre en systematisk oppfølging.

Tiltak identifisert i forbindelse med egenvurdering av risiko og kontroll følges opp for å sikre at de blir gjennomført på en forsvarlig måte og til rett tid. Egenvurderingen gir også input til scenarier som inkluderes i kontinuitets- og beredskapsplanene, disse planene testes hvert år for å sikre læring og beredskap.

C6 Andre vesentlige risikoer

Forretningsrisiko er risiko forbundet med forretningsmodellen, for eksempel knyttet til produktvalg, markedssegmenter, kundeatferd, distribusjonskanaler og lønnsomhet. Forretningsrisiko kan oppstå som følge av feilaktig beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i bransjen. Forretningsrisiko håndteres hovedsakelig gjennom strategiprosessen, samt følges opp gjennom analyser av for eksempel markedet, salg og resultatsdrivere.

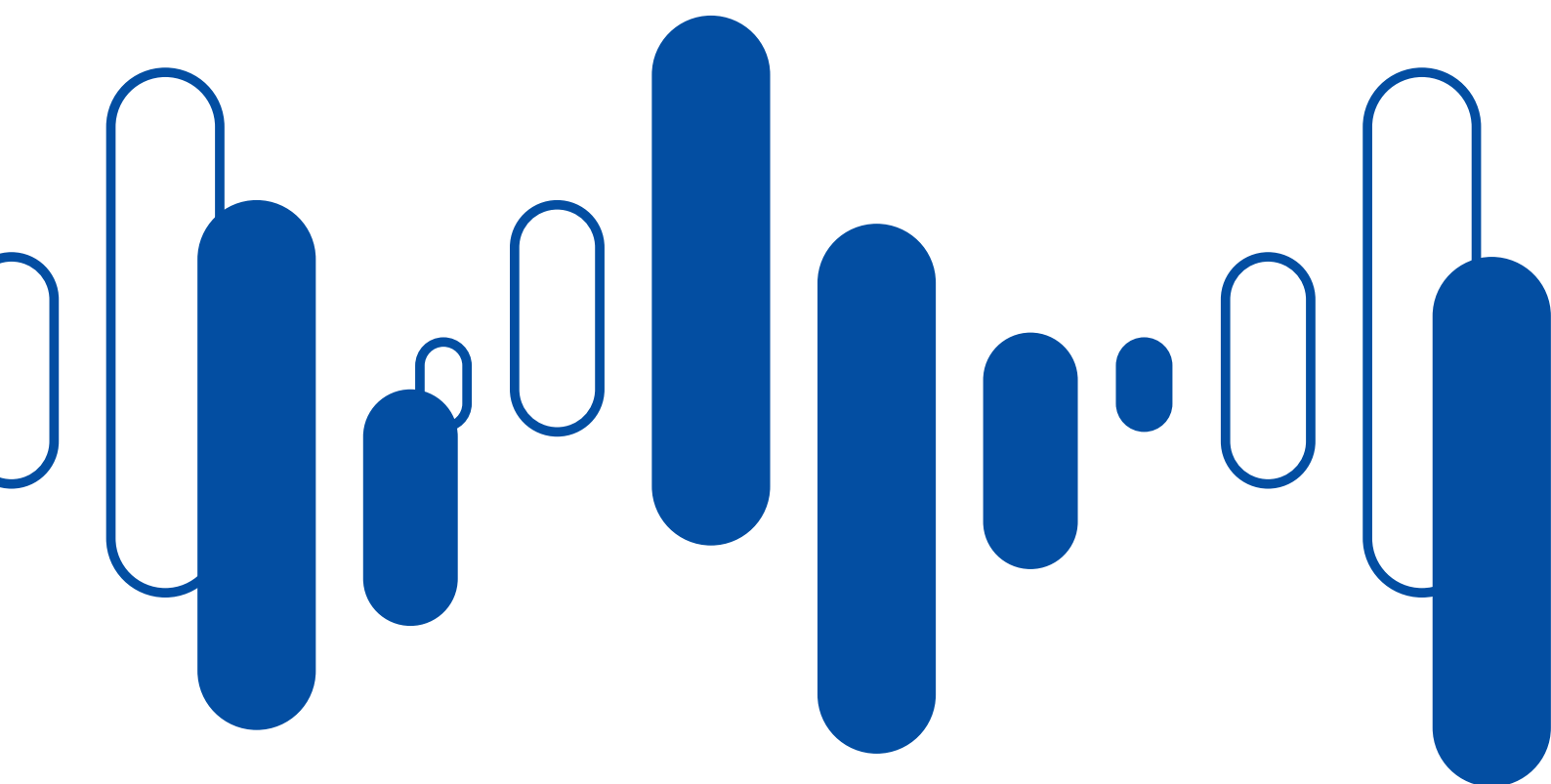
Bærekraftsrisiko er risiko forbundet med klima- og miljømessige, sosiale og governance-relaterte forhold som kan ha negativ innvirkning på selskapets forretningsmodell. Nordea Liv har fokus på å integrere ansvarlighet og bærekraft i alt vi gjør og selskapets etiske retningslinjer fungerer som en rettesnor for hvordan virksomheten skal drives. Nordea Liv jobber målbevisst mot å reduserer klimaavtrykkene i investeringsporteføljene og har gjennom Net Zero Asset Owner Alliance forpliktet seg til at porteføljene skal være karbonnøytrale innen 2050.

Modellrisiko er forbundet med feil i eller feil bruk av modeller, og kan føre til negative effekter for solvenskapitaldekningen, økonomiske tap, dårlige beslutningstaking og tap av omdømme. Modellrisiko håndteres gjennom overordnede styringsprinsipper i form av policyer og retningslinjer, samt etablerte prosesser for endring og validering av modeller.

C7 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

D Verdsettelse for solvensformål



D Verdssettelse for solvensformål

Nordea Livs solvensbalanse er utarbeidet i samsvar med norske regnskapsregler, justert for kravene til verdssettelse i henhold til artikkel 75 i Solvens II-direktivet (2009/138/EC).

D1 Eiendeler

Verdivurderingsprinsippene i Solvens II-direktivet er i stor grad basert på International Financial Reporting Standards (IFRS) og eiendelene vurderes til virkelig verdi. Finansregnskapet følger norsk GAAP, som i hovedsak samsvarer med IFRS, men der obligasjoner klassifisert som hold til forfall samt utlån og fordringer vurderes til amortisert kost.

Virkelig verdi defineres som den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon under de gjeldende markedsforholdene i hovedmarkedet for eiendelen eller forpliktelsen, eventuelt i det mest fordelaktige markedet dersom det ikke finnes noe hovedmarked.

Det sterkeste beviset på virkelig verdi er observerbare priser i et aktivt marked. Et aktivt marked er et marked der eiendeler og forpliktelser omsettes tilstrekkelig ofte og i tilstrekkelig volum til å gi løpende prisinformasjon. Det er hovedsakelig aksjer, samt enkelte noterte rentebærende verdipapirer og derivater som verdssettes basert på observerbare markedspriser.

Dersom observerbare priser ikke representerer faktiske eller regelmessige markedstransaksjoner, eller dersom observerbare priser ikke er tilgjengelige, beregnes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdssettelsesmetoder. Verdssettelsesmetodene baserer seg på tilgjengelige markedspriser eller ikke observerbare parametere. Det er hovedsakelig rentebærende verdipapirer og aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet, samt

enkelte unoterte aksjer og derivater som verdssettes basert på verdssettelsesteknikker.

Verdivurderingsprinsippene som ligger til grunn for verdssettelsen i finansregnskapet er ytterligere beskrevet i note 1 i Nordea Livs årsrapport for 2023. Tabell D1.1 viser verdifastsettelsen av eiendeler i henhold til Solvens II og finansregnskapet.

Forskjell i verdivurdering mellom Solvens II og finansregnskapet er beskrevet under. Utover forskjellene som det redreggjøres for under, kan verdien av enkelte kategorier i finansregnskapet og solvensbalansen være forskjellig som følge av reklassifisering av balanseposter i overensstemmelse med identifikasjonskodene som benyttes i Solvens II.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer som i finansregnskapet vurderes til amortisert kost skal i solvensbalansen vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi på disse investeringene fastsettes ved hjelp av de samme verdssettelsesmetodene som brukes for verdipapirer målt til virkelig verdi.

Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet

Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet som eies av selskapsporteføljen vurderes i finansregnskapet til kostpris. I solvensbalansen er verdien av egenkapitalen lagt til grunn som en tilnærming til virkelig verdi.

Andre eiendeler

Immaterielle eiendeler som i finansregnskapet vurderes til historisk kost justert for av- og nedskrivninger, vurderes i henhold til verdssettelsesprinsippene i Solvens II til null.

Tabell D1.1 Verdi av eiendeler i henhold til Solvens II og regnskap per 31. desember 2023

Eiendeler, NOK tusen	Solvens II	Finansregnskap	Prosent av eiendeler (solvens II)
Eiendeler knyttet til produkter med investeringsvalg	146 984 802	146 984 802	69,4 %
Rentebærende verdipapirer	44 003 582	45 879 418	20,8 %
Investeringsfond	12 392 092	12 392 092	5,9 %
Derivater	154 800	154 800	0,1 %
Aksjer	824 437	824 437	0,4 %
Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet	6 041 406	6 041 406	2,9 %
Kontanter	90 147	90 147	0,0 %
Andre eiendeler	1 213 579	1 634 700	0,6 %
Sum eiendeler	211 704 844	214 001 801	100%

Tabell D2.1 Verdi av forpliktelser i henhold til Solvens II og regnskap per 31. desember 2023

Forpliktelser, NOK tusen	Solvens II	Finansregnskap	Prosent av all gjeld (solvens II)
Forsikringstekniske avsetninger	192 946 431	201 321 169	97,4 %
Derivater	14 500	14 500	0,0 %
Ansvarlig lån	2 830 000	2 830 000	1,4 %
Utsatt skatt	1 515 003	59 064	0,8 %
Andre forpliktelser	811 384	811 384	0,4 %
Sum forpliktelser	198 117 319	205 036 118	100%

D2 Forsikringstekniske avsetninger

I solvensbalansen skal forsikringstekniske avsetninger vurderes til virkelig verdi. Ettersom det ikke eksisterer observerbare markedspriser for forsikringsforpliktelser fastsettes verdien ved hjelp av en verddivurderingsmodell.

Tabell D2.1 viser verdifastssettelsen av forpliktelser i henhold til Solvens II og finansregnskapet.

Verdssettelsesmetoden for forsikringstekniske avsetninger beskrives under, verdssettelsesmetoden for resterende forpliktelser er beskrevet i avsnitt D3.

Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger i finansregnskapet

Forsikringstekniske avsetninger knyttet til garanterte produkter verdssettes i finansregnskapet ved hjelp av en prospektiv metode. Diskonteringsrenten som benyttes tilsvarer kontraktens grunnlagsrente. Verdien av forsikringstekniske avsetninger knyttet til produkter med investeringsvalg motsvarer til enhver tid verdien av investeringsporteføljene som er tilordnet produktene.

Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger i henhold til Solvens II

Verdssettelsen av forsikringstekniske avsetninger knyttet til garanterte produkter baseres på stokastiske framskrivninger. Den stokastiske modelleringen utføres ved hjelp av risikonøytrale scenarier generert i en økonomisk scenario-generator. Scenariene tar utgangspunkt i en risikofri rentekurve og kalibreres mot implisitt markedsvolatilitet utledet fra rente og aksjederivater for å sikre markedskonsistens. Produkter uten garantier verdssettes på deterministisk grunnlag.

Forsikringstekniske avsetninger vurderes til virkelig verdi basert på beste estimat av forpliktelser og risikomargin, metoden benyttes for alle produkter. Diskonteringsrenten som benyttes tilsvarer risikofri rentekurve som publisert av EIOPA. Tabell D2.2 presenterer et sammendrag av verdien på forsikringstekniske avsetninger.

Tabell D2.2 Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger per 31. desember 2023

NOK tusen	Solvens II	Regnskap
Beste estimat	189 698 232	–
Risikomargin	3 248 199	–
Sum forsikringstekniske avsetninger	192 946 431	201 321 169

Tabell D2.3 viser beste estimat av forpliktelser og risikomargin fordelt på bransjer.

Tabell D2.3 Beste estimat av forpliktelser og risikomargin per 31. desember 2023

NOK tusen	Beste estimat	Risikomargin
Garanterte produkter	49 488 431	615 866
Produkter med investeringsvalg	141 797 216	1 935 478
Dødsrisikoforsikring	–2 643 633	626 287
Uføreforsikring	1 064 299	60 311
Skadeforsikring	–8 081	10 257
Sum	189 698 232	3 248 199

Beste estimat av forpliktelser tilsvarer nåverdi av alle fremtidige kontantstrømmer knyttet til eksisterende kontrakter og omfatter både garanterte og diskresjonære ytelser. Diskresjonære ytelser er utbetalinger til kunden utover det som er garantert, tilsvarende framtidig overskuddsdeling.

Risikomarginen skal reflektere kostnaden ved å holde kapital tilsvarende solvenskapitalkravet inntil porteføljen er avvirket. Risikomarginen tilsvarer 6 prosent av nåverdien av fremtidige kapitalkrav knyttet til risiko som ikke kan sikres. Det forutsettes at forsikringsrisiko og operasjonell risiko ikke kan sikres, mens markedsrisiko forutsettes å kunne sikres. Beregningen av risikomargin tar utgangspunkt i egnede risikodrivere for å estimere de fremtidige kapitalkravene.

I beregningen av forsikringstekniske avsetninger benytter Nordea Liv overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger og volatilitetsjustering av rentekurven, overgangsbestemmelsen hadde dog ingen effekt per 31. desember 2023. Nordea Liv oppfyller kapitalkravet med og uten volatilitetsjusteringen.

Underliggende forutsetninger for beregningen av forsikringstekniske avsetninger

De viktigste forutsetningene som innvirker på verdssettelsen av forsikringstekniske avsetninger er utviklingen i rentekurven, avgang, dødelighet, levealder, uførhet, inntekter og kostnader. I tillegg har forutsetninger om fremtidige ledelsesbeslutninger og kontraktens grense en vesentlig effekt på verdssettelsen.

Forutsetningene vurderes løpende. Høyere markedsrenter bidro til at markedsverdi av forpliktelsene tilknyttet garanterte produkter ble redusert i 2022.

Usikkerhet ved verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger

Beregningen av beste estimat for forpliktelser og risikomargin innebærer vurderinger av usikre fremtidige hendelser. Nøyaktigheten i beregningen avhenger av kvaliteten på underliggende data og usikkerheten knyttet til forutsetningene.

Tabell D2.4 Effekt av permanente tiltak og overgangsordninger per 31. desember 2023

NOK tusen	Med volatilitetsjustering og overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger	Med volatilitetsjustering, uten overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger	Uten volatilitetsjustering og overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger
Forsikringstekniske avsetninger	192 946 431	192 946 431	193 550 410
Ansvarlig kapital	16 417 029	16 417 029	15 964 044
Solvenskapitalkrav	7 497 206	7 497 206	8 018 371
Tellende ansvarlig kapital til dekning for solvenskapitalkravet	16 417 029	16 417 029	15 964 044
Minstekapitalkrav	2 484 676	2 484 676	2 561 118
Tellende ansvarlig kapital til dekning for minstekapitalkravet	13 830 851	13 830 851	13 393 155

En generell kilde til usikkerhet er utilstrekkelige data, som enten skyldes mangel på tilgjengelige data for å kunne utarbeide pålitelige prognoser for fremtidig utvikling eller at historiske data ikke er beskrivende for fremtiden. Nordea Liv bruker både interne og eksterne datakilder, samt ekspertvurderinger til å definere hensiktsmessige forutsetninger.

Usikkerheten knyttet til forsikringstekniske avsetninger er vurdert ved hjelp av følsomhetsanalyser av solvensposisjonen. Analysene omfatter sentrale risikokomponenter i solvensberegningen, blant annet renter, avgang og fremtidige inntekter.

Fordring knyttet til reassuransekontrakter og spesialforetak

Nordea Livs reassuransekontrakter følger prinsippene og retningslinjene som er fastsatt i selskapets strategi. Disse vurderes ikke som vesentlige og modelleres ikke eksplisitt i beregningen av beste estimat for forpliktelser. Katastrofereassuranse modelleres imidlertid direkte mot undermodulen for katastroferisiko i beregningen av solvenskapitalkravet.

Nordea Liv benytter seg ikke av spesialforetak.

D3 Andre forpliktelser

Andre forpliktelser verdsettes i henhold til norske regnskapsregler og justeres deretter i henhold til kravene i Solvens II. Forskjell i verdivurdering mellom Solvens II og finansregnskapet er beskrevet under.

Utsatt skatt

Utsatt skatt i finansregnskapet er beregnet på grunnlag av skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. De midlertidige forskjellene skyldes hovedsakelig gevinst-/tapskonto og merverdier på finansielle omløpsmidler i selskapsporteføljen, det vises til note 31 i årsrapporten for 2023 for ytterligere informasjon. I solvensbalansen inntas i tillegg netto skatteeffekt av verdiendring av eiendeler og forpliktelser ved overgang til Solvens II regelverket. Forskjellen knytter seg i hovedsak til verdivurderingen av obligasjoner til amortisert kost, immaterielle eiendeler og forsikringstekniske avsetninger. Utsatt skatt beregnes ved hjelp av gjeldende skattesats og måles til nominell verdi.

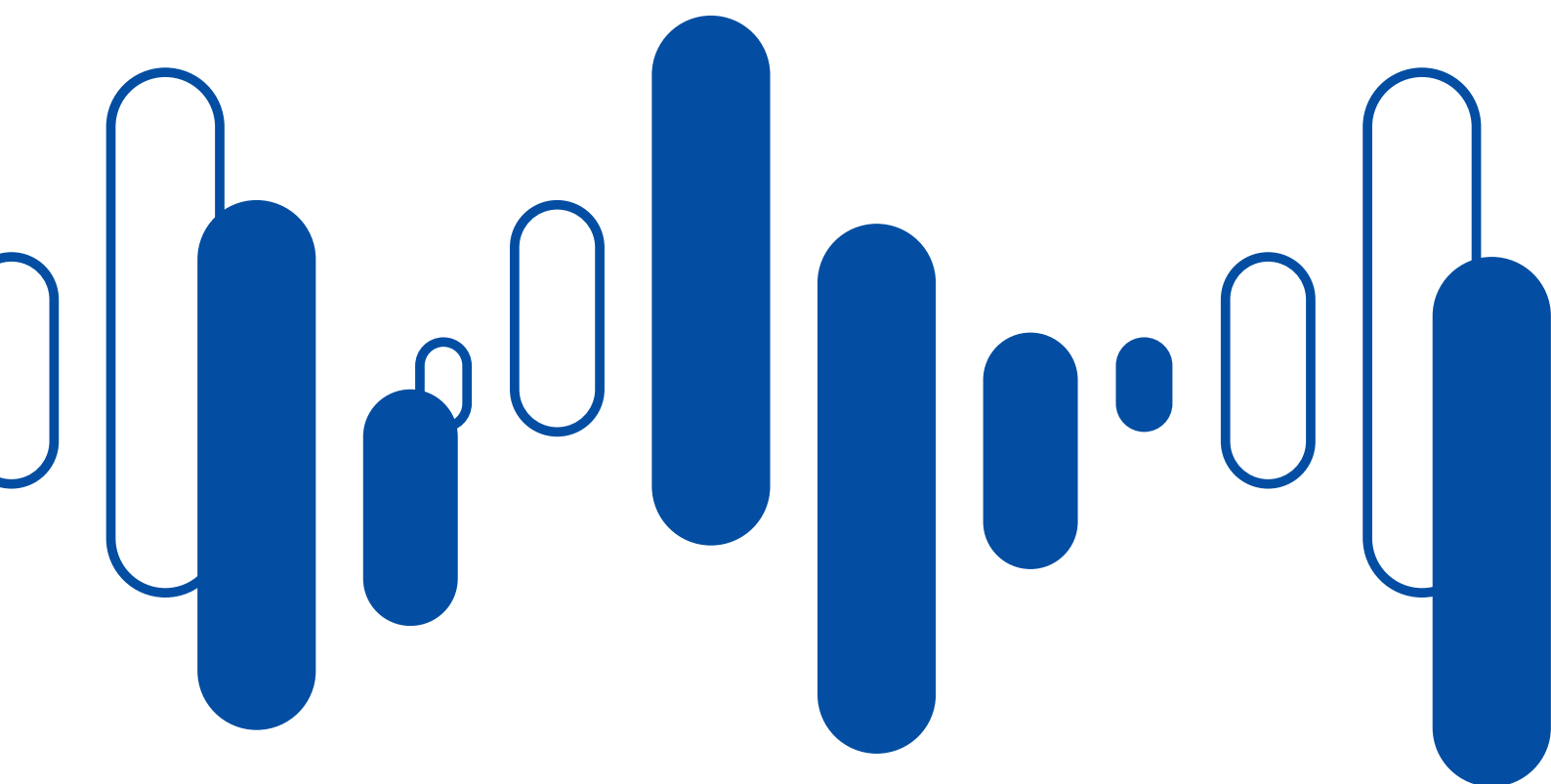
D4 Alternative verdssettelsesmetoder

I henhold til regelverket inkluderes informasjonen kun i den regelmessige tilsynsrapporteringen.

D5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

E Kapitalforvaltning



E Kapitalforvaltning

Overordnet prosess for kapitalstyring

Kapitalstyringen er beskrevet og illustrert i avsnitt B3 Risikostyringssystem, herunder egenvurdering av risiko og solvens. Kapitalstyringen er underlagt NLP Capital Policy som angir mål for solvensposisjon, samt rammer og nivåer for tidlig varsling. Policyen spesifiserer også hvilke tiltak som skal iverksettes ved et eventuelt brudd på interne eller regulatoriske rammer.

Rammen for solvenskapitaldekning i policyen gjenspeiler NLPs beslutning om å styre virksomheten med en buffer utover det regulatoriske kravet på 100 prosent. Dette er gjort for å sikre at selskapet kan absorbere en viss volatilitet i solvensposisjonen og har tilstrekkelig handlingsrom til å iverksette tiltak før selskapet er i brudd med det regulatoriske solvenskapitalkravet.

Vedtak om kapital i Nordea Liv fattes av ledergruppen og styret. Chief Risk Officer er ansvarlig for kontroll og rapportering av solvensposisjonen og tilhørende rammer. Sammensetningen av den ansvarlige kapitalen er økonomidirektørs ansvar.

Nordea Liv har tilfredsstilt de regulatoriske kravene til solvenskapitaldekning gjennom 2023.

E1 Ansvarlig kapital

Ansvarlig kapital utgjorde 16,417 milliarder kroner pr 31. desember 2023, en økning på 2,841 millioner kroner fra året før. Tabell E1.1 viser sammensetningen av den ansvarlige kapitalen.

Tabell E1.1 Ansvarlig kapital

Kapitalgruppe, NOK tusen	Kapitalpost	31 des 2023	31 des 2022
Kapitalgruppe 1	Ordinær aksjekapital	680 000	680 000
	Overkursfond	446 757	446 757
	Avstemmingsreserve	12 207 159	9 422 224
Kapitalgruppe 2	Ansvarlig lånekapital	2 830 000	2 830 000
	Risikoutjevsningsfond	253 112	194 765
Kapitalgruppe 3	Utsatt skattefordel	0	0
Sum	Ansvarlig kapital	16 417 029	13 573 747

Alle postene i den ansvarlige kapitalen er tilgjengelige og uten restriksjoner. Kapitalgruppe 1 består av innskutt egenkapital og avstemmingsreserve. Overgangsbestemmelsen hadde ingen effekt på reserven pr. 31. desember 2023. Kapitalgruppe 1 utgjør 81 prosent av den ansvarlige kapitalen per 31. desember 2022.

Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån og risikoutjevsningsfondet. 0,8 milliarder kroner av den ansvarlige lånekapitalen er evigvarende, 2,0 milliarder kroner forfaller i 2025. Ingen av kapitalpostene er underlagt overgangsbestemmelser.

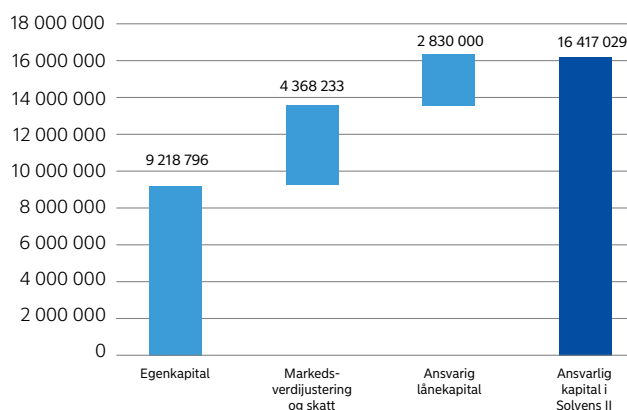
Tabell E1.2 viser hvordan avstemmingsreserven fremkommer. Økningen i posten «Markedsverdijusteringer og skatt» skyldes i hovedsak utviklingen i finansmarkedet og endringer i modeller og forutsetninger.

Tabell E1.2 Avstemmingsreserve

NOK tusen	31 des 2023	31 des 2022
Forskjell mellom eiendeler og gjeld i solvensbalansen	13 587 029	10 743 747
- Egenkapital i finansregnskapet	9 218 796	9 296 405
- Markedsverdijusteringer og skatt	4 368 233	1 447 342
Innskutt egenkapital	-1 126 757	-1 126 757
Risikoutjevsningsfond	-253 112	-194 765
Avstemmingsreserve	12 207 159	9 422 224

Markedsverdijusteringer vedrører justering for obligasjoner til amortisert kost, forsikringstekniske avsetninger og immaterielle eiendeler, samt skatteeffekten av justeringene. Disse justeringene utgjør sammen med den ansvarlige lånekapitalen forskjellen mellom egenkapitalen i finansregnskapet og den ansvarlige kapitalen i Solvens II.

Figur E1.1 Forklaring av forskjell mellom egenkapital og ansvarlig kapital



Tellende ansvarlig kapital til dekning av kapitalkravet var 16,4 milliarder kroner, mens tellende ansvarlig kapital til dekning av minstekapitalkrav var 13,8 milliarder kroner.

Tabell E1.3 Tellende ansvarlig kapital per 31. desember 2023

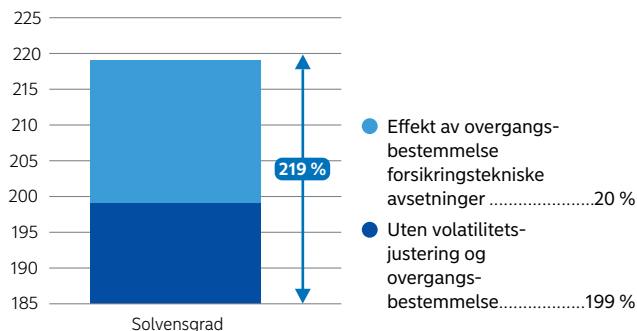
NOK tusen	Solvenskapitalkrav	Minstekapitalkrav
Kapitalgruppe 1	13 333 916	13 333 916
Kapitalgruppe 2	3 083 112	496 935
Kapitalgruppe 3	0	0
Sum	16 417 029	13 830 851

E2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Nordea Liv beregner solvenskapitalkravet etter standardmetoden. Volatilitetsjusteringen benyttes i beregningen av solvensposisjonen.

Overgangsbestemmelsen for tekniske avsetninger hadde ingen effekt på solvens.

Nordea Livs solvenskapitaldekning var 219 prosent per 31. desember 2023. En utbyttebetaling tilsvarende årets resultat reduserer solvens til 207 prosent. Figur E2.1 viser effekt av volatilitetsjusteringen.

Figur E2.1 Effekt av volatilitetsjustering og overgangsbestemmelser per 31. desember 2023

Nordea Livs solvenskapitalkrav var 7,5 milliarder kroner per 31. desember 2023, en økning på 0,8 milliarder kroner fra året før. Utviklingen skyldes primært økt avgangsrisiko og markedsrisiko, drevet av endringer i finansmarkedet og økt eksponering..

Solvenskapitalkravet beregnes på bakgrunn av markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko, kapitalkravet for hver risikomodul er vist i tabell E2.1.

Tabell E2.1 Solvenskapitalkrav per 31. desember 2023

Risikomodul, NOK tusen	SCR
Markedsrisiko	9 056 830
Livsforsikringsrisiko	6 262 834
Helseforsikringsrisiko	583 618
Motpartsrisiko	1 118 992
Diversifisering	-4 193 752
Basiskrav til solvenskapital	12 828 521
Operasjonell risiko	314 852
Tapsabsorberende effekt av tekniske avsetninger	-4 131 163
Tapsabsorberende effekt av skatt	-1 515 003
Solvenskapitalkrav	7 497 206

Nordea Livs minstekapitalkrav var 2,5 milliarder kroner per 31. desember 2023, en økning på 150 millioner kroner fra året før. Grunnlaget for beregningen er vist i tabell E2.2. Minstekapitalkravet er drevet av avsetningene for garanterte produkter.

Tabell E2.2 Minstekapitalkrav per 31. desember 2023

Beregning av minstekapitalkrav, NOK tusen	
Lineært minstekapitalkrav	2 484 676
Solvenskapitalkrav	7 497 206
Øvre grense minstekapitalkrav	3 373 742
Nedre grense minstekapitalkrav	1 874 301
Samlet minstekapitalkrav	2 484 676
Absolutt nedre grense for minstekapitalkrav	38 900
Minstekapitalkrav	2 484 676

E3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Nordea Liv benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko i beregningen av solvenskapitalkravet.

E4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller

Nordea Liv benytter ikke interne modeller.

E5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

Nordea Liv har tilfredsstilt solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet med og uten overgangsbestemmelser gjennom 2023.

E6 Andre opplysninger

I henhold til aksjeloven skal Nordea liv som et livsforsikrings- og pensjonsforetak offentlig redegjøre for hovedelementene i foretakets investeringsstrategi og i den grad man benytter eksterne parter til å forvalte aksjer, offentliggjøre hovedelementene i slike avtaler. De neste avsnittene beskriver hovedelementene i Nordea Livs investeringsstrategi samt generelle hovedelementer i avtaler med eksterne forvaltere av aksjer.

Offentliggjøring av investeringsstrategi

Nordea Liv tilbyr langsiktig sparing og forsikringsprodukter som har som ambisjon å inspirere og muliggjøre finansiell trygghet for våre kunder. NLPs målsetting for investeringene er å maksimere den langsiktige risikojusterte avkastningen på en ansvarlig måte. Selv om de ulike investeringsvalgene NLP tilbyr har ulik profil og durasjon på forpliktelsene så har vi noen grunnleggende prinsipper som ligger til grunn for investeringsfilosofien og strategien i investeringsvalgene. To hovedprinsipper er at investeringsprofilene skal være diversifiserte og at vi integrerer bærekraftsfaktorer i investeringsbeslutningene. Vi tror at det å integrere vurderinger av miljø-, sosiale og selskapsstyrings spørsmål i investeringsbeslutningene bidrar til attraktiv langsiktig risikojustert avkastning både ved å redusere risiko på lang sikt og ved å finne fremtidige vinnere med bærekraftige forretningsmodeller. NLP investerer både i aktive og passive strategier. Noen investeringsvalg har utelukkende passive strategier, andre en miks av aktive og passive strategier.

NLP benytter både eksterne og interne forvaltere, og aktive og passive strategier, for slik å kunne diversifisere porteføljene og bygge opp de beste investeringsvalgene. Vi samarbeider tett med Nordea Asset Management hva gjelder integreringen av bærekraft i våre interne mandater. Når vi velger eksterne forvaltere er forvalterens villighet og evne til å ta hensyn til ESG i investeringsprosessen et viktig kriterium i utvelgelsesprosessen vår.

Bruk av forvaltere

Nordea Liv benytter flere ulike forvaltere når vi gjør aksjeinvesteringer. Det meste gjøres gjennom å investere i fond.

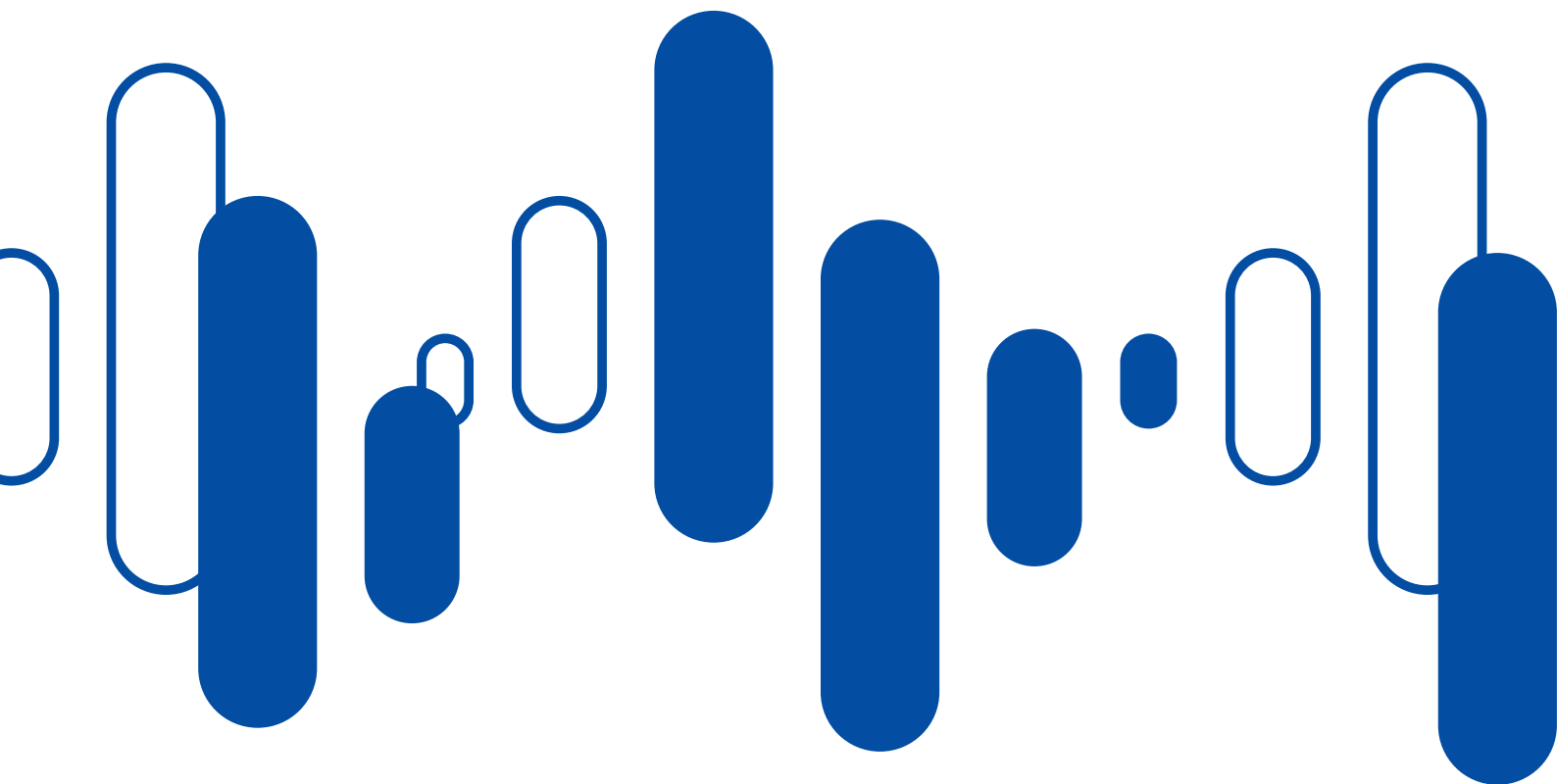
Som en del av Nordea-gruppen har NLP naturlig nok et tett forhold til Nordea Funds og Nordea Investment Management og disse er de to største forvalterne NLP benytter.

NLP betaler våre forvaltere gjennom vanlige forvaltningshonorarer. Når vi utsteder mandater setter NLP imidlertid rammer og retningslinjer for hvordan mandatet skal forvaltes. Dette følges opp gjennom rapporter og møter med forvalterne. Rammer og retningslinjer utformes på en slik måte at man sikrer at mandatene forvaltes i henhold til NLPs investeringsstrategi.

Når NLP benytter offentlig handlede fond har vi ikke noen mulighet til å diktere fondenes strategi. I stedet velger vi fond og forvaltere som passer inn i NLPs strategi. Før en forvalter benyttes i et av NLPs investeringsvalg vil det alltid bli vurdert hvordan forvalteren jobber med ESG og selskapsstyring og om de aktivt engasjerer seg i slike spørsmål i selskapene de investerer i. Selv om ikke alle våre investeringsvalg har et spesifikt bærekraftig fokus, krever NLP at alle forvaltere vi benytter har en policy for selskapsstyring og at de inkluderer ESG-vurderinger i sin investeringsprosess fordi vi ser dette som en viktig faktor i å generere langsiktig avkastning. Vi foretrekker også forvaltere som aktivt engasjerer seg i selskapene de investerer i.

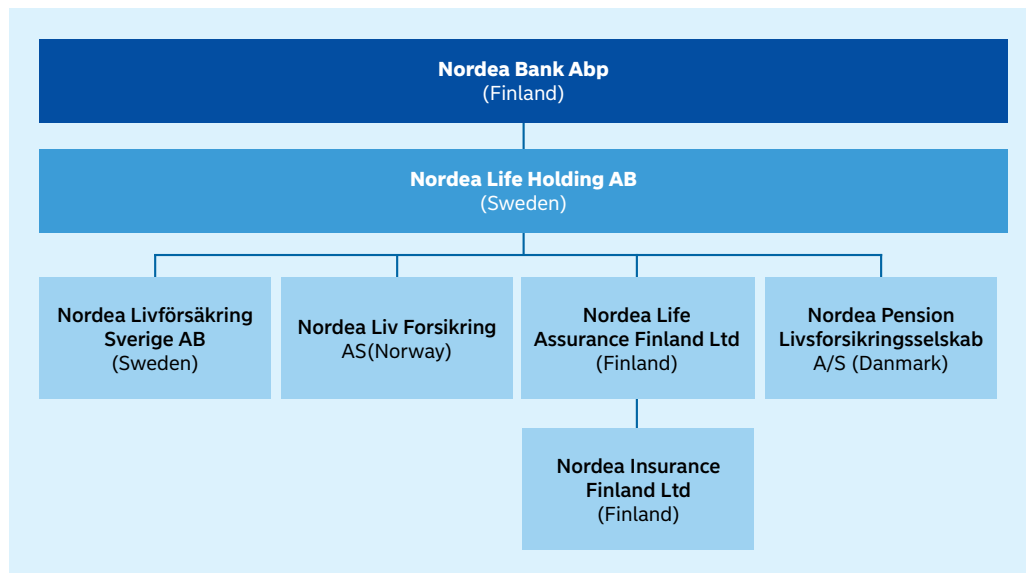
NLP følger opp avkastningen og evaluerer forvalterne regelmessig med tanke på både finansielle og ikke-finansielle aspekter, herunder bærekraft og aktivt eierskap. NLP har regelmessige møter med forvalterne som benyttes i våre investeringsvalg og adresserer eventuelle spørsmål knyttet til forvaltningen av fondene vi investerer i. Skulle evalueringen danne grunnlag for noen bekymringer, så vil disse følges opp med forvalter som forventes å respondere og justere forvaltningen innen rimelig tid, hvis ikke vil salg bli vurdert.

Vedlegg



Vedlegg 1

Juridisk struktur Nordea Life & Pensions



Vedlegg 2

Kvantitative rapporteringsmaler

Følgende maler for kvantitativ rapportering leveres sammen med Rapport om solvens og finansiell stilling.

QRT referanse	QRT tittel
S.02.01.02	Balance sheet
S.05.01.02	Premiums, claims and expenses by lines of business
S.12.01.02	Life and Health SLT Technical Provisions
S.17.01.02	Non-Life Technical Provisions
S.19.01.21	Non-life insurance claims
S.22.01.21	Impact of the long term guarantee and transitional measures
S.23.01.01	Own funds
S.25.01.21	Solvency Capital Requirement – for undertakings on Standard Formula
S.28.02.01	Minimum Capital Requirement – Both life and non-life insurance activity

Balance sheet

S.02.01.02

Assets

		Solvency II value
		C0010
Intangible assets	R0030	–
Deferred tax assets	R0040	–
Pension benefit surplus	R0050	–
Property, plant & equipment held for own use	R0060	–
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	63 416 317
Property (other than for own use)	R0080	–
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	6 041 406
Equities	R0100	824 437
Equities – listed	R0110	715 840
Equities – unlisted	R0120	108 597
Bonds	R0130	44 003 582
Government Bonds	R0140	11 110 594
Corporate Bonds	R0150	32 892 988
Structured notes	R0160	–
Collateralised securities	R0170	–
Collective Investments Undertakings	R0180	12 392 092
Derivatives	R0190	154 800
Deposits other than cash equivalents	R0200	–
Other investments	R0210	–
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	146 984 802
Loans and mortgages	R0230	–
Loans on policies	R0240	–
Loans and mortgages to individuals	R0250	–
Other loans and mortgages	R0260	–
Reinsurance recoverables from:	R0270	65 199
Non-life and health similar to non-life	R0280	31 002
Non-life excluding health	R0290	–
Health similar to non-life	R0300	31 002
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	34 196
Health similar to life	R0320	34 060
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	136
Life index-linked and unit-linked	R0340	–
Deposits to cedants	R0350	–
Insurance and intermediaries receivables	R0360	23 807
Reinsurance receivables	R0370	–497
Receivables (trade, not insurance)	R0380	97
Own shares (held directly)	R0390	–
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	–
Cash and cash equivalents	R0410	90 147
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	1 124 477
Total assets	R0500	211 704 348

Balance sheet, cont.

S.02.01.02

Liabilities

		Solvency II value
		C0010
Technical provisions – non-life	R0510	2 176
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	–
TP calculated as a whole	R0530	–
Best Estimate	R0540	–
Risk margin	R0550	–
Technical provisions – health (similar to non-life)	R0560	2 176
TP calculated as a whole	R0570	–
Best Estimate	R0580	–8 081
Risk margin	R0590	10 257
Technical provisions – life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	49 211 561
Technical provisions – health (similar to life)	R0610	1 124 610
TP calculated as a whole	R0620	–
Best Estimate	R0630	1 064 299
Risk margin	R0640	60 311
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	48 086 951
TP calculated as a whole	R0660	–
Best Estimate	R0670	46 844 798
Risk margin	R0680	1 242 153
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	143 732 694
TP calculated as a whole	R0700	–
Best Estimate	R0710	141 797 216
Risk margin	R0720	1 935 478
Other technical provisions	R0730	–
Contingent liabilities	R0740	–
Provisions other than technical provisions	R0750	–
Pension benefit obligations	R0760	81 364
Deposits from reinsurers	R0770	–
Deferred tax liabilities	R0780	1 515 003
Derivatives	R0790	14 500
Debts owed to credit institutions	R0800	–
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	–
Insurance & intermediaries payables	R0820	143 723
Reinsurance payables	R0830	58 408
Payables (trade, not insurance)	R0840	114 071
Subordinated liabilities	R0850	2 830 000
Subordinated liabilities not in BOF	R0860	–
Subordinated liabilities in BOF	R0870	2 830 000
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	413 819
Total liabilities	R0900	198 117 319
Excess of assets over liabilities	R1000	13 587 029

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business

		Line of Business for: non-life insurance obligations								
		Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premiums written										
Gross – Direct Business	R0110		251 990							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0120									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0130									
Reinsurers' share	R0140		82 906							
Net	R0200		169 084							
Premiums earned										
Gross – Direct Business	R0210		251 990							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0220									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0230									
Reinsurers' share	R0240		82 906							
Net	R0300		169 084							
Claims incurred										
Gross – Direct Business	R0310		80 400							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0320									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0330									
Reinsurers' share	R0340		34 520							
Net	R0400		45 880							
Changes in other technical provisions										
Gross – Direct Business	R0410									
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0420									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0430									
Reinsurers' share	R0440									
Net	R0500									
Expenses incurred	R0550		46 463							
Other expenses	R1200									
Total expenses	R1300									

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business, cont.

		Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)			Line of business for: accepted non-proportional reinsurance				Total
		Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Health	Casualty	Marine, aviation, transport	Property	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Premiums written									
Gross – Direct Business	R0110								251 990
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0120								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0130								
Reinsurers' share	R0140								82 906
Net	R0200								169 084
Premiums earned									
Gross – Direct Business	R0210								251 990
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0220								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0230								
Reinsurers' share	R0240								82 906
Net	R0300								169 084
Claims incurred									
Gross – Direct Business	R0310								80 400
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0320								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0330								
Reinsurers' share	R0340								34 520
Net	R0400								45 880
Changes in other technical provisions									
Gross – Direct Business	R0410								
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0420								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0430								
Reinsurers' share	R0440								
Net	R0500								
Expenses incurred	R0550								46 464
Other expenses	R1200								
Total expenses	R1300								46 464

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business, cont.

	Line of Business for: life insurance obligations						Life reinsurance obligations		Total
	Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligations other than health insurance obligations	Health reinsurance	Life reinsurance	
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premiums written									
Gross	R1410	790 779	380 554	16 959 796	444 961				18 576 089
Reinsurers' share	R1420	18 416	2 471	–	9 230				30 117
Net	R1500	772 363	378 083	16 959 796	435 731				18 545 973
Premiums earned									
Gross	R1510	790 779	380 554	16 959 796	444 961				18 576 089
Reinsurers' share	R1520	18 416	2 471	–	9 230				30 117
Net	R1600	772 363	378 083	16 959 796	435 731				18 545 973
Claims incurred									
Gross	R1610	378 538	2 114 982	6 542 368	132 815				9 168 703
Reinsurers' share	R1620	4 024	1 257	–	–				5 281
Net	R1700	374 514	2 113 725	6 542 368	132 815				9 163 423
Expenses incurred	R1900	209 494	152 315	377 144	100 849				839 803
Balance – other technical expenses/ income	R2510	–	–	–	–				
Total technical expenses	R2600	–	–	–	–				
Total amount of surrenders	R2700	–	31 954	5 323 850	–				

S.12.01.02

Life and Health SLT Technical Provisions

		Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance		Other life insurance			Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	Accepted reinsurance	Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	
			Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees	Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees					
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Technical provisions calculated as a whole	R0010										
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole	R0020										
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM											
Best Estimate											
Gross Best Estimate	R0030	49 488 431		141 797 216			-2 643 633				188 642 014
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080						136				136
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0090	49 488 431		141 797 216			-2 643 769				188 641 878
Risk Margin	R0100	615 866	1 935 478			626 287					3 177 631
Amount of the transitional on Technical Provisions											
Technical Provisions calculated as a whole	R0110										
Best estimate	R0120										
Risk margin	R0130										
Technical provisions – total	R0200	50 104 296	143 732 694			-2 017 346					191 819 645

		Health insurance (direct business)		Annuities stemming from non-life insu- rance contracts and relating to health insuranc- e obligations	Health reinsurance (reinsurance accepted)	Total (Health similar to life insurance)	
		Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees				
		C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Technical provisions calculated as a whole	R0010						
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole	R0020						
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM							
Best Estimate							
Gross Best Estimate	R0030		1 064 299				1 064 299
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080		34 060				34 060
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0090		1 030 239				1 030 239
Risk Margin	R0100	60 311					60 311
Amount of the transitional on Technical Provisions							
Technical Provisions calculated as a whole	R0110						
Best estimate	R0120						
Risk margin	R0130						
Technical provisions – total	R0200	1 124 610					1 124 610

S.17.01.02 Non-Life Technical Provisions

Technical provisions calculated as a whole

Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole

Technical provisions calculated as a sum of BE and RM

Best estimate

Premium provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Premium Provisions

Claims provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Claims Provisions

Total Best estimate – gross

Total Best estimate – net

Risk margin

Technical provisions – total

Technical provisions – total

Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default – total

Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total

Direct business and accepted proportional reinsurance									
	Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
R0010									
R0050									
R0060									
R0140									
R0150									
R0160		-8 081							
R0240		31 002							
R0250		-39 084							
R0260		-8 081							
R0270		-39 084							
R0280		-8 081							
R0320		2 176							
R0330		31 002							
R0340		-28 827							

Technical provisions calculated as a whole

Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole

Technical provisions calculated as a sum of BE and RM

Best estimate

Premium provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Premium Provisions

Claims provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Claims Provisions

Total Best estimate – gross

Total Best estimate – net

Risk margin

Amount of the transitional on Technical Provisions

Technical Provisions calculated as a whole

Best estimate

Risk margin

Technical provisions – total

Technical provisions – total

Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default – total

Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total

Direct business and accepted proportional reinsurance					Accepted non-proportional reinsurance		
	Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Non-proportional health reinsurance	Non-proportional casualty reinsurance	Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Non-proportional property reinsurance
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170
							Total Non-Life obligation C0180
R0010							
R0050							
R0060							
R0140							
R0150							
R0160							-8 081
R0240							31 002
R0250							-39 084
R0260							-8 081
R0270							-39 084
R0280							-8 081
R0290							2 176
R0300							31 002
R0310							-28 827
R0320							1 447
R0330							
							27 849
R0340							-26 402

S.19.01.21

Non-life Insurance Claims Information

Total Non-Life Business

Accident year/

Underwriting year

Z0020

1

Gross Claims Paid (non-cumulative)
(absolute amount)

		Development year												
Year		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	In current year	Sum of years (cumulative)
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0170	C0180
Prior	R0100													
N-9	R0160	20 865	9 850	2 800	100	-	-	-	500	-	-			93 975
N-8	R0170	22 500	8 250	900	2 700	1 350	-	-	-	-				34 115
N-7	R0180	21 125	17 175	2 450	2 100	-	1 350	350	250					35 700
N-6	R0190	25 050	17 700	900	1 600	-	1 350	350						44 800
N-5	R0200	27 520	15 500	4 850	1 750	750	300							46 950
N-4	R0210	17 710	22 950	7 200	1 550	2 750								50 670
N-3	R0220	37 400	18 037	7 050	2 600									52 160
N-2	R0230	42 755	29 100	3 900										65 087
N-1	R0240	31 880	27 450											75 755
N	R0250	43 500												59 330
Total													R0260	43 500
														602 042

Gross undiscounted Best Estimate Claims Provisions
(absolute amount)

		Development year												
Year		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	Year end (discounted)	
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300	C0360	
Prior	R0100													
N-9	R0160													
N-8	R0170													
N-7	R0180													
N-6	R0190							357						357
N-5	R0200						512							512
N-4	R0210					1 204								1 204
N-3	R0220				3 081									3 081
N-2	R0230			5 798										5 798
N-1	R0240		11 913											11 913
N	R0250	44 960												44 960
Total													R0260	67 826

S.22.01.21

Impact of long term guarantees and transitional measures

	Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of transitional on interest rate	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
	C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technical provisions	R0010 192 946 431			603 979	
Basic own funds	R0020 16 417 029			-452 984	
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050 13 587 029			-452 984	
Solvency Capital Requirement	R0090 -			521 166	
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100 16 417 029			-437 696	
Minimum Capital Requirement	R0110 2 484 676			76 442	

S.23.01.01

Own funds

Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35

Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010 680 000	680 000			
Share premium account related to ordinary share capital	R0030 446 757	446 757			
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own – fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040 -				
Subordinated mutual member accounts	R0050 -				
Surplus funds	R0070 -				
Preference shares	R0090 -				
Share premium account related to preference shares	R0110 -				
Reconciliation reserve	R0130 12 207 159	12 207 159			
Subordinated liabilities	R0140 2 830 000			2 830 000	
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160 -				
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180 253 112			253 112	

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Deductions

Deductions for participations in financial and credit institutions

Total basic own funds after deductions

Ancillary own funds

Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300 -				
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual – type undertakings, callable on demand	R0310 -				
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320 -				
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330 -				
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340 -				
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350 -				
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360 -				
Supplementary members calls – other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370 -				
Other ancillary own funds	R0390 -				
Total ancillary own funds	R0400 -			-	-

Available and eligible own funds

Total available own funds to meet the SCR	R0500 16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
Total available own funds to meet the MCR	R0510 16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
Total eligible own funds to meet the SCR	R0540 16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
Total eligible own funds to meet the MCR	R0550 13 830 851	13 333 916	-	496 935	-

SCR

MCR

Ratio of Eligible own funds to SCR

Ratio of Eligible own funds to MCR

	Total C0010	Tier 1 – unrestricted C0020	Tier 1 – restricted C0030	Tier 2 C0040	Tier 3 C0050
R0010	680 000	680 000			
R0030	446 757	446 757			
R0040	-				
R0050	-				
R0070	-				
R0090	-				
R0110	-				
R0130	12 207 159	12 207 159			
R0140	2 830 000			2 830 000	
R0160	-				
R0180	253 112			253 112	
R0220					
R0230	-				
R0290	16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
R0300	-				
R0310	-				
R0320	-				
R0330	-				
R0340	-				
R0350	-				
R0360	-				
R0370	-				
R0390	-				
R0400	-			-	-
R0500	16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
R0510	16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
R0540	16 417 029	13 333 916	-	3 083 112	-
R0550	13 830 851	13 333 916	-	496 935	-
R0580	7 497 206				
R0600	2 484 676				
R0620	219%				
R0640	557%				

S.23.01.01**Reconciliation reserve****Reconciliation reserve**

Excess of assets over liabilities

Own shares (held directly and indirectly)

Foreseeable dividends, distributions and charges

Other basic own fund items

Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds

Reconciliation reserve

	C0060
R0700	13 587 029
R0710	
R0720	
R0730	1 379 870
R0740	
R0760	12 207 159

S.25.01.21**Solvency Capital Requirement – for undertakings on Standard Formula**

Market risk

Counterparty default risk

Life underwriting risk

Health underwriting risk

Non-life underwriting risk

Diversification

Intangible asset risk

Basic Solvency Capital Requirement

	Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
	C0110	C0090	C0120
R0010	9 056 830		
R0020	1 118 992		
R0030	6 262 834		
R0040	583 618		
R0050			
R0060	–4 193 752		
R0070			
R0100	12 828 521		

Calculation of Solvency Capital Requirement

Operational risk

Loss-absorbing capacity of technical provisions

Loss-absorbing capacity of deferred taxes

Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC

Solvency Capital Requirement excluding capital add-on

Capital add-on already set

Solvency capital requirement

Other information on SCR

Capital requirement for duration-based equity risk sub-module

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios

Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304

	C0100
R0130	314 852
R0140	–4 131 163
R0150	–1 515 003
R0160	
R0200	7 497 206
R0210	
R0220	7 497 206
R0400	
R0410	7 497 206
R0420	
R0430	
R0440	

S.28.02.01

Minimum Capital Requirement – Both life and non-life insurance activity

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0010	C0020
Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations	R0010	21 419

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
	C0030	C0040	C0050	C0060
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020			
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	251 990		
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040			
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050			
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060			
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070			
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080			
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090			
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100			
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110			
Assistance and proportional reinsurance	R0120			
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130			
Non-proportional health reinsurance	R0140			
Non-proportional casualty reinsurance	R0150			
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160			
Non-proportional property reinsurance	R0170			

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0070	C0080
Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations	R0200	2 463 257

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk
	C0090	C0100	C0110	C0120
Obligations with profit participation – guaranteed benefits	R0210		41 968 218	
Obligations with profit participation – future discretionary benefits	R0220		7 520 213	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230		141 797 216	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240		1 064 299	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250			409 361 246

Overall MCR calculation

	C0130
Linear MCR	R0300 2 484 676
SCR	R0310 7 497 206
MCR cap	R0320 3 373 742
MCR floor	R0330 1 874 301
Combined MCR	R0340 2 484 676
Absolute floor of the MCR	R0350 38 900
Minimum Capital Requirement	R0400 2 484 676

Notional non-life and life MCR calculation

	Non-life activities	Life activities
	C0140	C0150
Notional linear MCR	R0500 21 419	2 463 257
Notional SCR excluding add-on (annual or latest calculation)	R0510 64 630	7 432 576
Notional MCR cap	R0520 29 083	3 344 659
Notional MCR floor	R0530 16 157	1 858 144
Notional Combined MCR	R0540 21 419	2 463 257
Absolute floor of the notional MCR	R0550 32 058	47 494
Notional MCR	R0560 32 058	2 463 257

